

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκειμένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ δραχμὲς 100. Ἐξά-
μηνι δραχ. 55. Τρίμηνι δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ : Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60,
ἐξάμηνι 35 καὶ τρίμηνι 20.

ΑΜΕΡΙΚΗΣ : Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἐξάμηνι 2
καὶ τρίμηνι 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρο-
μαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδέποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'. — Τόμος 39ος

Ἀθήναι 10 Σεπτεμβρίου 1932

Ἔτος 54ον. — Ἀριθ. 41

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟ ΚΑΙ ΖΗΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ MARK TWAIN

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

— Πηγαίνετε λοιπόν, δειλοί, πάρ-
τε ὅπλα καὶ φυλάτε τὴν πόρτα ἐνό-
σω ἐγὼ θὰ στείλω νὰ φωνάξω τὴ
φρουρά, εἶπε ὁ Χούγκ.

Προχώρησε κατὰ τὴν πόρτα, στά-
θηκε καὶ εἶπε στὸν Μίλς :

— Μὴ χειροτερεύετε τὴ
θέση σας δοκιμάζοντας νὰ
δραπετεύσετε.

— Νὰ δοκιμάσω νὰ δρα-
πετεύσω ; Μὴν τὴν ἔχεις αὐ-
τὴ τὴν ἔννοια, ἀδελφέ μου.
Δὲν φεύγω ἀπὸ τὴν ἰδιοκτη-
σίᾳ μου. Γιατί ὁ Μίλς Χέν-
δον εἶναι κύριος τοῦ Χένδον
Χώλλ καὶ θὰ μείνει ἐδῶ.
Αὐτὸ στὸ βεβαιῶνω ἐγώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ'
'Απαρνημένος

Ὁ βασιλιάς σ' ὅλο αὐτὸ
τὸ διάστημα ἔμενε ἀμίλητος
καὶ σκεπτικός. Ὅταν ἔμει-
ναν μόνοι τους, στράφηκε
στὸν Μίλς καὶ τοῦ εἶπε :

— Παράδοξο. Πολὺ παρά-
δοξο. Δὲν ξέρω πῶς νὰ τὸ ἐ-
ξηγήσω.

— Ὅχι τόσο παράδοξο ὅ-
σο σὰς φαίνεται, Μεγαλειό-
τατε. Τὸν γνωρίζω. Ἔτσι
θὰ φερνόταν. Ἀπὸ μικρὸς ἦταν δό-
λιος καὶ κατεργάρης.

— Ἀχ, δὲν μιλῶ γι' αὐτόν, σὲρ
Μίλς.

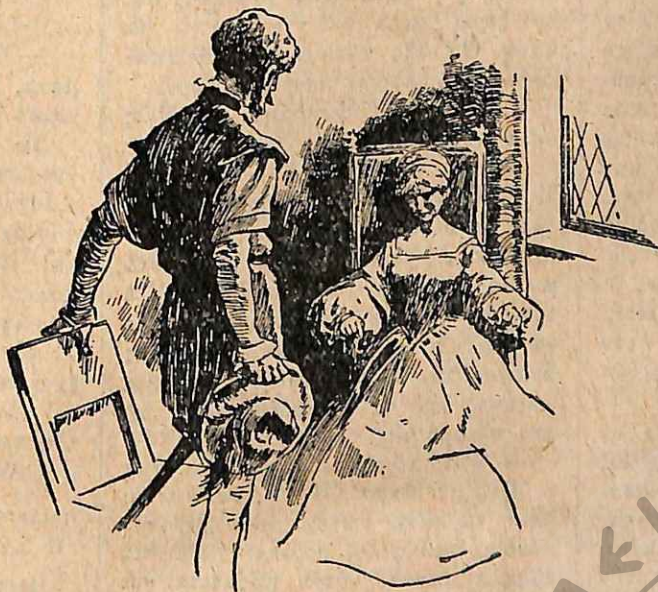
— Ὅχι γι' αὐτόν ; Ἀλλὰ γιὰ ποιὸν
λοιπόν ; Τί βρίσκεις παράδοξο ;

— Ποὺ δὲν ψάχνουν παντοῦ νὰ
βροῦν τὸν βασιλιά.

— Τί ; Πῶς ; Δὲν σὲ καταλαβαίνω.

— Ἀλήθεια ; Δὲν σοῦ φαίνεται πα-
ράδοξο πῶς δὲν στέλνουν παντοῦ κα-
βαλλάρηδες νὰ μὲ ζητήσουν ; Πῶς

δὲν στέλνουν ἐγκύκλιες σὲ ὅλες τὶς
ἀρχές, ὅπου νὰ περιγράφουν τὰ χα-
ρακτηριστικά μου γιὰ νὰ μπορέσουν
νὰ μὲ βροῦν εὐκολώτερα ; Δὲν εἶναι
γιὰ ὅλους μεγάλη δυστυχία ποὺ ἡ
κεφαλή τοῦ κράτους ἔχει χαθεῖ κι'
ἡ χώρα μένει ἀκυβέρνητη ;

« Ὁ Μίλς ἀπώθησε τὸ πουνγί, σηκώθηκε καὶ στάθηκε
ὄρθιος μπροστὰ στὴ λαϊδὴ Ἐδίθ ». (Σελ. 482, στ. γ'.)

— Δίχως ἄλλο, βασιλιά μου, αὐτὸ
δὲν τόχα σκεφθεῖ, εἶπε ὁ Χένδον.

Καὶ πρόσθεσε σιγὰ ἀναστενάζοντας :

— Τὸ δυστυχισμένο τὸ παιδί. Δὲν
τοῦ φεύγει αὐτὴ ἡ μεγαλομανία ἀπ'
τὸ μυαλό του.

Ὁ Ἐδουάρδος ἐξακολούθησε :

— Ἐχω ἔμως ἓνα σχέδιο ποὺ θὰ
μὰς βοηθήσῃ καὶ τοὺς δύο μας νὰ
βροῦμε τὸ δικίον μας. Θὰ γράψω ἓνα
γράμμα σὲ τρεῖς γλώσσες : λατινικά,
ἐλληνικά καὶ ἀγγλικά. Θὰ τὸ πάρῃς

καὶ αὔριο τὸ πρωὶ θὰ τρέξης μὲ τὰ-
λογό σου στὸ Λονδίνο. Νὰ μὴ τὸ
δώσης σὲ κανένα ἄλλον παρὰ στὰ χέ-
ρια τοῦ θείου μου, τοῦ λόρδου Χέρτ-
φορντ, καὶ μόλις τὸ ἴδῃ θὰ γνωρίσῃ
ἀμέσως τὸ γράψιμό μου. Τότε θὰ
στείλῃ εὐθὺς συνοδεία νὰ μὲ πάρῃ.

— Δὲν θάταν πιὸ φρόνιμο, βασιλιά
μου, νὰ περιμέναμε ἐδῶ ὥσπου νὰ-
ποδειχθῇ πῶς εἶμαι ὁ ἀληθινὸς κλη-
ρονόμος καὶ νὰ πάρω τὰ χτήματά
μου στὴν κατοχή μου ; Τότε θὰ μπο-
ροῦσα καλύτερα ...

— Σῶπα ! τὸν ἔκοψε ἀ-
πότομα ὁ βασιλιάς. Τί εἶναι
ἡ τιποτένια σου κληρονομιά
καὶ οἱ δικές σου ἔννοιες μπρὲς
στὸ καλὸ ἐνδὸς δλόκληρου
λαοῦ καὶ τὴ διατήρηση ἐ-
νὸς θρόνου ;

Ἦστερα πρόσθεσε σὲ μα-
λακώτερο τόνο, σὰ νὰ με-
τάνοιωνε ποὺ εἶχε μιλήσει
ἔτσι :

— Ὑπάκουσε σ' αὐτὸ ποὺ
σοῦ λέω καὶ μὴν ἔχῃς κανέ-
να φόβο. Θὰ σοῦ δώσω τὸ
δικίον σου καὶ θὰ διατάξω
νὰ σοῦ ἐπιστραφῇ ἡ κληρο-
νομιά σου. Καὶ ἡ ἀποχτήσῃς
μάλιστα καὶ περισσότερα,
γιατί δὲν θὰ ξεχάσω τίς ὑπη-
ρεσίες σου καὶ θὰ σὲ ἀντα-
μείψω.

Μ' αὐτὰ τὰ λόγια πῆρε
μιά πέννα καὶ ἀρχισε νὰ
γράφῃ. Ὁ Μίλς τὸν παρατηροῦσε μὲ
καλοσύνη καὶ συλλογίζεταν :

— Ἀν δὲν τὸν ἤξερα, θὰ ἔλεγα
πῶς εἶναι στὰλθήβεια ὁ βασιλιάς ποὺ
μοῦ μιλάει. Δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ ρ-
νηθῇ πῶς ὅταν μιλάῃ ἔτσι, ἔχει πραγ-
ματικά τὸ ὕψος καὶ τὸ μεγαλεῖο ἐνδὸς
ἀληθινοῦ βασιλιά. Ἀπὸ ποῦ τὰ πῆρε
αὐτά ; Γιὰ κοίτα τώρα, κάθεται καὶ
γράφει τὰ ὀρνιθοσκαλίσματά του, ποὺ
λέει πῶς εἶναι ἐλληνικά καὶ λατινι-
κά. Καὶ ἂν δὲν βρῶ καμμιά ἔξυπνη

δικαιολογία για να το βγάλω τούτη την ιδέα απ' το μυαλό, θάναγκασθώ αύριο το πρωί να ξεκινήσω για το Λονδίνο.

Σιγά-σιγά ωστόσο οι σκέψεις του Μιλς ξαναγύρισαν στα τελευταία περιστατικά και βυθίστηκε σε τέτοια συλλογή, ώστε όταν του έδωσε ο βασιλιάς το γράμμα του, το έχωσε στην τσέπη του, χωρίς να ξέρει τί κάνει.

— Τί περιέργοι που ήταν οι τρόποι της, μονολογούσε. Φαινόταν σά να με είχε αναγνωρίσει κι' όμως έδειχνε σά να μη με γνώριζε... Αυτά βέβαια είναι δυο πράγματα αντίθετα, αυτό το ξέρω. Δεν μπορώ να τα συνδυάσω μεταξύ τους. Κι' ούτε μπορώ, όσο κι' αν σκεφθώ, ν' αποκλείσω το ένα και να παραδεχθώ μονάχα το άλλο. 'Η αλήθεια θά είναι αυτή: Θ' αναγνώρισε τη φωνή μου. το πρόσωπό μου, το παράστημά μου.

Πώς μπορούσε να γίνει αλλιώς; Κι' όμως είπε πως δεν με γνωρίζει, κι' αυτό θά είναι αλήθεια, γιατί δεν είναι ικανή να πη ψέμματα. Για στάσου όμως—τώρα αρχίζω να μπαίνω στο νόημα! Δίχως άλλο αυτός θά την έπιασε, θά την πρόσταξε, θά την ανάγκασε να πη αυτό το ψέμμα. Αυτή είναι η εξήγηση! Αυτή είναι η λύση του αινίγματος! Φαινόταν σά να κόντευε να λιποθυμήσει απ' το φόβο της. Μπροστά του δεν τολμούσε να φερθή διαφορετικά. Θά πάω να τη βρω. Κι' όταν τη συναντήσω τώρα που εκείνος λείπει, δεν θά μου κρύψει την αληθινή πεποίθησή της. Θά θυμηθώ τα παιδικά μας χρόνια που παίζαμε μαζί. Αυτό θά μαλακώσει την καρδιά της και δεν θά με απαρνηθώ, αλλά θά με αναγνωρίσει. Αυτή δεν είναι βολία. Πάντοτε ήταν ειλικρινής και πιστή. Δεν μπορεί τώρα να πη ψέμματα, όχι!

Προχώρησε προς την έξοδο, αλλά την ίδια στιγμή η πόρτα άνοιξε και η λαίδη Έδιθ μπήκε μέσα. Φαινόταν πολύ χλωμή, βάδιζε όμως σταθερά και η στάση της ήταν γεμάτη χάρη. Το πρόσωπό της έδειχνε την ίδια θλιμμένη έκφραση όπως και πριν.

Ο Μιλς έτρεξε κοντά της με χαρά κι' έμπιστοσύνη, μα εκείνη τον σταμάτησε με μια αδιόρατη χειρονομία κι' αυτός έμεινε σά ριζωμένος στη θέση του. Η λαίδη Έδιθ κάθισε και του έκανε νόημα να καθήσει κι' εκείνος, δείχνοντάς του έτσι πως τον θεωρούσε σάν ξένον και όχι σάν τον παλιό της φίλο και παιδικό σύντροφο. Η έκπληξη του Μιλς για το φέρσιμό της αυτό, ήταν τόσο, ώστε για μια στιγμή συλλογίστηκε κι' εκείνος, αν πραγματικά ήταν αυτό που νόμιζε

και υποστήριζε. Η λαίδη Έδιθ άρχισε να λέει:

— Κύριέ μου, έρχομαι να σάς προειδοποιήσω. Δεν είναι δυνατό να βγάλη κανείς από ένα τρελλό την ιδέα που είναι ριζωμένη στο μυαλό του. Μπορεί όμως να τον προειδοποιήσω για να μην εκθέτη τον εαυτό του σε κίνδυνο. Πιστεύω πως αυτό που φαντάζεσθε σάς φαίνεται πως είναι η αλήθεια, και γι' αυτό δεν είσθε αξιόποιστοι. Ωστόσο μη λέτε φανερά αυτό που φαντάζεσθε. Γιατί μπορεί να σάς βλάψει πολύ.

Τον κοίταξε ψύχραιμα για μια στιγμή στο πρόσωπο και εξακολούθησε.

— Είναι τόσο μάλλον επικίνδυνο για σάς, γιατί πραγματικά έχετε μεγάλη ομοιότητα με το νεκρό.

— Αλλά για τ'όνομα του Θεού, Έδιθ, είμαι εγώ ο ίδιος!

— Το πιστεύω ότι το φαντάζεσθε. Δίχως άλλο αυτή θά είναι η πεποίθησή σας, αλλά σάς λέω άλλη μια φορά να φυλαχθείτε. Ο σύζυγός μου είναι ο κύριος Έδω. Η δύναμη του είναι σχεδόν απεριόριστη. Αν δεν μοιάζατε με τόν άνθρωπο που λέτε πως είσθε, ο άντρας μου θά σάς άφηνε να κάνετε ό,τι θέλετε. Αλλά επειδή μοιάζετε πολύ, πιστέψτε με, τον ξέρω καλά και γνωρίζω τί θά κάνει. Θά σάς καταγγείλει για απάτηνα και όλοι θά τον πιστέψουν.

Κοίταξε πάλι ψύχραιμα τον Μιλς κι' εξακολούθησε:

— Και αν ακόμη είσα στε ο Μιλς Χένδον, και το αναγνώριζε, και όλοι γύρω του το αναγνώριζαν—προσέξτε τα λόγια μου και βάλτε τα στο μυαλό σας—και πάλι θά διατρέχατε τον ίδιο κίνδυνο, και πάλι θά γύρευε να σάς εκδικηθώ. Θά άρνιόταν να σάς αναγνωρίσει, θά σάς κατήγγελλε, και κανένας δεν θά τολμούσε να σταθώ στο πλευρό σας.

— Αυτό το πιστεύω και εγώ, είπε ο Μιλς με πίκρα. 'Η βία, όταν είναι αξία να κάνη κανένα νάρνηθ, τον παιδικό του φίλο, βρίσκει πολύ πιο εύκολα ύπακοή όταν πρόκειται για ζωή και για θάνατο και για το καθημερινό ψωμί.

Τά μάγουλα της λαίδης κοκκίνισαν για μια στιγμή και κατέβασε τα μάτια της. Ύστερα όμως είπε, κι' η φωνή της δεν επρόδιδε καμμία ταραχή καθώς μιλούσε:

— Σας συμβούλεψα και πριν και σάς συμβουλεύω άλλη μια φορά: Φύγετε. Αν μέινετε, είναι ο θάνατος σας. Ο Σέρ Χούγκ είναι ένας τύραννος και δεν γνωρίζει ούτε οίκτο ούτε έλεος. Ο δυστυχισμένος Μιλς κι' ο Άρθουρος κι' ο καλός μου κη-

δεμόνας Σέρ Ριχάρδος πήγαν πριν απ' αυτόν στον τάφο κι' έτσι είναι ήσυχοι κι' ασφαλισμένοι. Θα ήταν καλύτερο και για σάς να βρισκόσαστε μαζί τους, παρά στα χέρια αυτού του κακούργου. Μ' αυτό που υποστηρίζετε είναι σάν να ζητάτε να το πάρετε τον τίτλο του και την περιουσία του. Το έπιτεθήκατε μέσα στο ίδιο του το σπίτι. Αν μέινετε εδώ, είστε χαμένοι. Μη διατάζετε ούτε λεπτό! Αν δεν έχετε άρκετά χρήματα, πάρτε αυτό το πουγγί και δωρεδοκώστε τους υπηρέτες για να σάς βοηθήσουν στη φυγή σας. Αχ, άκούστε τη συμβουλή μου, δυστυχισμένε! Σωθήτε όσο είναι ακόμα καιρός!

Ο Μιλς απώθησε με το χέρι του το πουγγί, σηκώθηκε από το κάθισμά του και στάθηκε όρθιος μπροστά στη λαίδη Έδιθ.

— Κάνετε μου μια χάρη, είπε. Κοιτάξτε με στα μάτια για να δώ αν μπορείτε να υποφέρετε το βλέμμα μου. Έτοιμ. τώρα απαντήστε μου αληθινά: Είμαι ο Μιλς Χένδον;

— Όχι. Δεν σάς γνωρίζω.

— Ορκισθήτε το!

Η απάντηση δόθηκε σιγανή μα καθαρή:

— Τέ όρκίζομαι!

— Αυτό είναι άπίστευτο!

— Φύγετε, έκανε η λαίδη άνυπόμονα. Γιατί σκορπάτε τον πολύτιμο καιρό σας; Φύγετε να σωθήτε.

Δεν πρόφτασε να τελειώσει τα λόγια της. Τη στιγμή εκείνη παρουσιάστηκαν οι φρουροί του πύργου και άρχισε σωστός αγώνας μεταξύ τους και του Μιλς. Μα εκείνοι ήταν πολλοί. Σε λίγη ώρα κατέρωσαν να τον άφροπλίσουν, να τον δέσουν και να τον σύρουν έξω. Μαζί μ' αυτόν έπιασαν και τον βασιλιά. Τον έδεσαν κι' αυτόν και τον ώδήγησαν μαζί με τον προστάτη του στη φυλακή.

(Άκολουθεί) ΓΕΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΑΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΙ ΜΥΘΟΙ

Η ΣΥΝΝΕΦΙΑ ΚΙ' Η ΕΑΣΤΕΡΙΑ

Η Συννεφία κι' η Εαστερία συναντηθήκανε μια μέρα στο σπίτι του πατέρα τους του Χρόνου.

Η πρώτη γυνά με κλαψιάρικο ύφος και λείει στον πατέρα της:

— Γιατί, πατέρα μου, όπου κι' αν πήγα με βαρυκόμησαν με πίκρα και με κάκια, ενώ την άδερφή μου απ' εδώ, όπου κι' αν πάη, την καλοδέχονται;

Κι' ο πατέρας τους απάντησε:

— Κόρες μου, ιδέστε ή μια την άλλη! Καθένας από λόγου του μισιέται ή αγαπιέται.

(Διασκευή) ΔΗΜ. ΚΟΚ.

JOHANN GOTTFRIED HERDER

Η ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΝΤΑ

Τρέχει καβάλα ο Όλουφ μακριά μέσ' στη νυχτιά, τους φίλους του να φέρη στο γάμο του ταχυνά.

Τριγύρω του Συλφίδες χορεύουν ταιρι-ταιρι. Τού Δράκοντα ή κόρη τον άρπαξε απ' το χέρι.

— Καλώς μάς ήρθες, Όλουφ, στην άκρια της έρήμου. Έλα μέσ' στο χορό μας, και χόρεψε μαζί μου!

— Δέ θέλω να χορέψω μαζί με σάς, καλές μου. Αύριο την αύγουλα γιορτάζω τις χαρές μου!

— Όλουφ, άσε του γάμου την ταπεινή την έννοια. Αν έρθης θά σου δώσω σπιρούνια χρυσαφένια,

Μεταξωτή, λεπτούλα κι' ολόλευκη χλαμύδα, Πού ή μάννα μου έχει πλέξει με μια φεγγαρχατίδα

— Δέ θέλω να χορέψω μαζί με σάς, καλές μου. Αύριο την αύγουλα γιορτάζω τις χαρές μου.

— Αν έρθης να χορέψης όπως ή Μοίρα γράφει, θά σου χαρίσω ακόμα ένα σακκι χρυσάφι.

— Ένα σακκι χρυσάφι το παίρνω με χαρά μου, μα δίχως να χορέψω μαζί με σέ, κυρά μου!

— Δέ θέλεις να χορέψης; Πολύ θά σου κοστίζει. Θανατερή άρρώστεια θάρθη να σε χτυπήση!

Χλωμό στ' άγριο του άτι τον πέταξε με φόρα. Τράβα για την Κυρά σου, δίχως να χάνης ώρα.

Της πόρτας του ότάν βγάξει τη σιδερένια άμπάρα, 'Η μάννα του με τρόμο τον βλέπει και λαχτάρα.

— Γιόκα μου, τί έχεις, πές μου, και κάτω απ' την κουκούλα μοιάζεις χλωμός σά φύλλο, που το χτυπάει ή βροχούλα;

— Την κόρη, εγώ όταν είδα στα σκοτεινά βασίλεια, του Βασιλιά του Δράκου, παγώσαν μου τα χείλια!

— Γιόκα μου, έχεις έμένα μαζί για να πονούμε. Μά στην καλή σου, πές μου, τί θέλεις να της πούμε;

— Πέστε της πως έπληγα στο δάσος να δαμάσω τ' άλογα και τα νέα σκυλιά να δοκιμάσω!

Μόλις γλυκοχαράζει ή ροδαλή ή αύγουλα, Με την αλλη της όλη έφτασε κι' ή νυφούλα.

Κρασί, γλυκά προσφέρουν. — Πέστε μου, ο δικός μου 'Ο Όλουφ που έχει πάει, ο άρραβωνιαστικός μου;

— Ο Όλουφ πάει καβάλα στο δάσος να δαμάση τ' άλογα και τα νέα σκυλιά να δοκιμάση

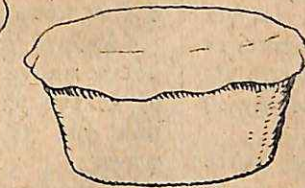
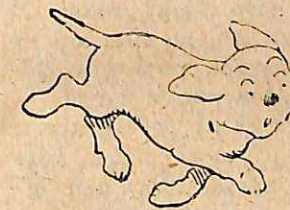
Σηκώνει μια πορφύρα με χέρι παγωμένο 'Η νύφη, κι' εκεί βρίσκει τον Όλουφ πεθαμένο!

(Απ' το Γερμανικό) ΛΙΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΘΗΡΙΟΤΡΟΦΕΙΟ ΧΑΡΡΥ ΚΟΜΠΛΕΝ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΘ'.

— Άς αφήσουμε το Ροδίτη στο ποτάμι κι' άς πιάσουμε τώρα τον Καροτή.

Τον θυμάστε βέβαια το σκύλο του Θηριοτροφείου. Κι' αυτός είχε κάνει άνταρσία, κι' αυτός τόξε σκάσει με τους συντρόφους του, κι' αυτός

τός βρέθηκε μια μέρα μονάχος κι' ελεύθερος να πάη όπου θέλει. Όπως και τάλλα ζωά, άρχισε κι' ο Καροτής να τριγυρίζει δωθε-κειθε, και στην άρχή ήταν πολύ ευχαριστημένος.

— Τί ωραίο πράγμα που είναι ή ελευθερία! συλλογίζοταν. Καλά λένε πως αξίζει καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή, παρά σαράντα χρόνια σκλαβιά και... Θηριοτροφείο!

Αλλά σε λίγο ένοιωσε το στομάχι του να παίξη ταμπούρα και Καραϊσκάκη.

— Τί άσχημο πράγμα ή πείνα! συλλογίστηκε τότε. Όταν μάλιστα δεν έχει κανένας σπίτι κι' άφεντικά... Τί θά φάω; Πρέπει να βρω κάτι για να μην φοβήσω.

Είδε μιάν αυλόπορτα άνοιχτή και μπήκε μέσα με την έλπίδα κάτι να βρη. Πραγματικώς, κάπου εκεί-χάμω, είδε ένα καλάθι σκεπασμένο με μια πετσέτα.

— Κάτι φαγώσιμο θάχη μέσα αυτό το καλάθι! συλλογίστηκε με χαρά. Για να ιδούμε!

Και παραμέρισε με τη μύτη του την πετσέτα κι' έχωσε μέσα στο καλάθι όλο του το κεφάλι.

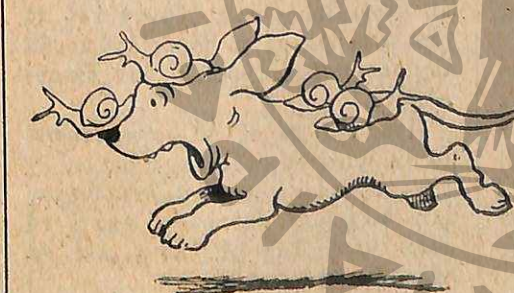
Αλίμονο! Το καλάθι δεν είχε μέσα παρά σαλιάγκους, κι' όταν ο Καροτής έβγαλε το κεφάλι του, ήταν γεμάτο απ' αυτά τα ζωντανά, που άρχισαν κιόλα να περπατούν άπάνω του με τα κέρατά τους έξω, σά να βρίσκονταν στο σπίτι τους! Προχωρούσαν και στο σώμα του, κατέβαιναν και στην ουρά του.

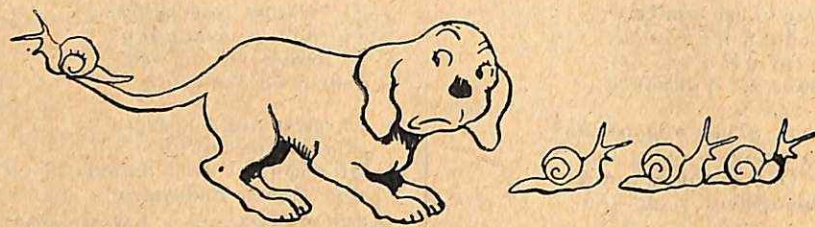
— Μπά, τί άνάγωγα ζωά! συλλογίστηκε με θυμό και με άηδία ο Καροτής. Πρώτο, δεν τρώγονται από σκύλους. Και δεύτερο, κολλούν άπάνω σου σάν τιμπούρια! Να καθήτε, παλιοσαλιάγκοι, μυξήδες, έλσεινοι!

Έτρεξε, κουνήθηκε, τινάχτηκε, κυλίστηκε χάμω, κι' έπιτέλους κατάφερε να πετάξη άπό πάνω του τους σκαμένους σαλιάγκους.

Αλλά μ' αυτό, ή πείνα του βέβαια δέ λιγόστεψε. Κι' ο πεινασμένος σκύλος εξακολούθησε να τριγυρίζει μήπως βρούκε τίποτα καλύτερο να φάη.

Ήταν ακόμα μέσα στην αυ-

λή όπου είχε ιδεί το καλάθι. Πάρα πέρα, σέ μιάν άκρη, βλέπει ένα στρογγυλό σιδερένιο τραπέζι; Μπά! τ' είν' εκεί πάνω; Μυρίζει τόσο όμορφα! (Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΚΑΛΟΘΥΜΗΤΑ ΚΑΙ ΚΑΚΟΘΥΜΗΤΑ

ΧΤΥΠΗΜΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΑΣΜΑ

Πριν ακόμη άρχίσω νά πηγαίνω στο σχολείο, έτυχε του πατέρα μου άναποδιές στο έμπορίό του, και για νά τίς αντιμετωπίσει, αναγκάστηκε νά πουλήσει το σπίτι μας που το είχε χτίσει στη γωνία ενός κεντρικού δρόμου.

Και πιάσαμε άλλο μέ νοίκι. Αυτό το νέο σπίτι ήταν μιά ωραία μονοκατοικία κι' είχε μιά ευρύχωρη αυλή, καλοστρωμένη με πλάκες.

Στο βάθος, κοντά στον τοίχο που αντίκρυζε όποιος άνοιγε την έξωπορτά, μας, ήταν ένα πηγάδι με πέτρινο φιλιατρό άρκετά ψηλό, κι' άπάνω σ' αυτό, στερεωμένο, ένα μαγγάνι για νά νεβοκατεβαίνει εύκολα ο κουβάς.

Απέναντι από το πηγάδι ήταν ένας τοίχος όχι ψηλότερος από δυο μέτρα, που χώριζε την αυλή μας από την αυλή του διλανού.

Κάτω από τον τοίχο αυτόν και πρὸς τὸ μέρος τῆς αὐλῆς μας, ήταν μιά μεγαλοτύπικη άλτάνα και μέσα σ' αυτήν εφύτρεψε ή μητέρα μου φυτά και άνθη.

Ήταν ακόμη στη μέση τῆς αὐλῆς μιά μεγάλη άκακία, που ή κορυφή της ξεπερνούσε την τάρτασα και τὰ κεραμίδια τοῦ σπιτιοῦ, κι' ο κορμός της ήταν τόσο χοντρός, που δὲν μπορούσα τότε νά τὸν άγκαλιάσω με τὰ χέρια μου.

Όταν τὴν άνοιξη άνθιζε, μοσχοβολούσε όλη ή γειτονιά, κι' οί διαβάτες ακόμη, άμα έφταναν έξω από τὸ σπίτι μας, στεκόντουσαν λιγάκι κι' έπαιρναν βαθιές άναπνοές για νά χορτάσουν πὸ πολὺ τὴν εὐωδιά τῆς άκακίας.

Μέσα σ' αὐτὴ τὴν αὐλὴ ἐγὼ ἔκανα τὰ παιγνίδια μου, γιατί ή μητέρα μου δὲν μ' άφηνε νά παίζω με τὰ παιδιά στο δρόμο.

Τὸ παιγνίδι ποὺ μοῦ άρεσε περισσότερο ἀπ' όλα ήταν νά γυρίζω τὸ μαγγάνι για νά κατεβαίνει ο κουβάς στο πηγάδι.

Ή μητέρα μου, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ πήγαμε σ' αὐτὸ τὸ σπίτι, μοῦ σύστησε ὅχι μόνο νά μὴ πιάσω τὸ χέρι τοῦ μαγγανιοῦ, μὰ οὔτε και νά ζυγίσω στο πηγάδι, γιατί ήταν φόβος νά πέσω μέσα και νά πνιγῶ.

Άκόμη, για νά με φοβίσω περισσότερο και νά μὴ τὸ πλησιάζω, όταν μ' ἔδλεπε νά περνῶ ἀθελά μου δίπλα ἀπὸ τὸ μαγγανοπήγαδο, μοῦ φώναζε:

— Θυμήσου τί σοῦ εἶπα! μὴ ἐκεῖ, μὴ!

Αὐτὸ ὅμως τὸ ἀπαγορευτικὸ μὴ για τὰ περισσότερα μικρὰ παιδιά εἶναι ὁ πειρασμὸς ποὺ τὰ παρασέρνει νά κάνουν ἀντίθετα ἀπ' τίς συμβουλές ποὺ τοὺς δίνουν οί μεγάλοι.

Ἔτσι κι' ἐγὼ, ὅποτε μοῦ τύχαινε περισσότερο, ζύγωνα στο πηγάδι και γύριζα τὸ μαγγάνι.

Μὰ ἐκεῖνο, ὅα νά ήταν ὀδηγημένο ἀπὸ τὴν μητέρα μου, μόλις άρχιζα νά τὸ γυρίζω τὴν εἰδοποιούσε με τὸν ἰδιαίτερο ἐκεῖνο κρότο τοῦ ποὺ νευριάζει ὅσους τὸν άκούνε.

Ξεπετιότανε τότε ή μητέρα μου, ἔβαλε τίς φωνές, μ' ἔπαιρνε μέσχα, με βάλλωνε γερά, και καμμιά φορά, άπάνω στο θυμὸ της, μοῦ τίς ἔδρεχε κιόλας και μ' ἔκανε νά τῆς ὑποσχεθῶ πὼς δὲ θά ξαναζυγίσω στο μαγγάνι.

Μὰ δὲ βαρύνεσαι! Μόλις εὑρισκα τὴν εὐκαιρία, πάλι ἐκεῖ βρισκόμουν νά παίζω. Και για νά κόψω αὐτὴ τὴ συνήθεια ἔπρεπε νά με αναγκάσει τὸ ἴδιο τὸ μαγγάνι, και νά πὼς:

Κάποτε ποὺ βρήκα τὸν καιρὸ νά ξαμολήσω τὸν κουβά και νά τὸν κατεβάσω γυρίζοντας ἀνάποδα και σιγά-σιγά τὸ χερούλι τοῦ μαγγανιοῦ, δὲν ξέρω πὼς, μοῦ ξέφυγε ἀπὸ τὸ χέρι μου, και με τὸ βάρος τοῦ κουβά ἔρχισε νά στριφογυρίζη, σάν δαιμονισμένο.

Προσπάθησα νά τὸ συγκρατήσω, μὰ ὅχι μόνο δὲ μπόρεσα, παρὰ κι' ἔφαγα μ' αὐτὸ μιά στο κεφάλι ποὺ ήταν ὀλη δική μου και ποὺ μ' ἔκανε νά πέσω κάτω ἀπὸ τὸν πόνο και νά βάλλω άγριες φωνές.

Ἔτρεξε τότε ή μητέρα μου τρομαγμένη, με πήρε στὴν άγκαλιά της, και σάν εἶδε πὼς τὸ χτύπημα δὲν ήταν σπουδαῖο, παρὰ μόνο πὼς μοῦ εἶχε κάνει ἕνα μικρὸ πρίξιμο, άρχισε νά μοῦ λέη:

— Καλὰ νά πάθης ποὺ δὲ μ' άκούς. Ἄ! μοῦ φαίνεται πὼς ἦπια μέλι! ἔπρεπε νά σὲ χτυπήσει χειρότερα για νά μάθης ν' άκούς. Τώρα, σάν σοῦ άρέσει, πήγαινε νά ξαναπιάσης τὸ μαγγάνι.

Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς ἀπὸ ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα ὅχι μόνο δὲν πήγα νά γυρίσω τὸ μαγγάνι, μὰ και ἀπόφευγα νά περνῶ ἀπὸ κοντά του, και περιορίστηκα στὰ ἄλλα μου παιγνίδια.

Ἐκεῖ ποὺ ἔπαιζα μ' αὐτὰ τύχαινε κι' ἀντίκρυζα τὸ πηγάδι. Τότε θυμόμουν με τρόπο τὸ χτύπημα ποὺ ἔφαγα ἀπ' αὐτὸ και νόμισα πὼς ἔχασα τὸν κόσμο. Κι' όταν, ὕστερα ἀπὸ χρόνια, ἔτυχε νάκούσω τὴ φράση ποὺ λέει ὁ λαὸς σάν παροιμία, «τοῦ φάνηκε ὁ οὐρανὸς σφοντύλι» ἔκατάλαβα σάν παθὸς τί θέλει νά πῇ.

Κάποιο ἀπόγευμα, καθὼς ἔσκαλιζα μ' ἕνα ξυλάκι τὸ χῶμα τῆς ἀλτάνας και φύτευα σπόρους δειλινού, βρήκα μιά πετρούλα λίγο πλατειά.

Τὴν πήρα στο χέρι μου κι' ἀφοῦ τὴν κοίταξα λίγο, τῆς ἔδωσα μιά και τὴν πέταξα πάνω ἀπὸ τὸν τοίχο χωρίς νά συλλογιστῶ ποὺ θά ἔπεφτε, και ἔακολούθησα τὸ σκάλισμα.

Δὲν εἶχαν περάσει περισσότερο ἀπὸ πέντε λεπτά ἀπὸ τὴν στιγμή ποὺ πέταξα τὴν πέτρα, όταν άκουσα νά ἀνοίγῃ ή ἔξωπορτά μας κι' εἶδα νά μπαίνει στὴν αὐλή μας μιά συμπαθητικὰ γερόντισσα, ή κυρά Πελαγία, ποὺ ὄλοι στὴ γειτονιά τὴν ἔλεγαν ή Κρητικιά, γιατί ήταν ἀπὸ τὴν Κρήτη.

Ἦρθε κατὰ μένα γελαστή και με ρώτησε:

— Ἰντα θά φυτέψης, ποὺ σκαλίζεις; Και χωρίς νά περιμένῃ νά τῆς ἀπαντήσω, άνοιξε τὸ χέρι της και δείχνοντάς μου στὴν παλάμη της τὴν πέτρα ποὺ εἶχα ἐγὼ πετάξει, μοῦ εἶπε:

— Σὺ, γιόκα μου, ἔρριξες τούτη δὴ τὴν πετρούλα, και παρὰ λίγο νά χτυπήσης μ' αὐτὴ στὴν αὐλή μας ἕνα παιδάκι;

Ἐγὼ στενοχωρέθηκα, ἐχλώμιασα, χαμήλωσα τὰ μάτια, ξεροκατάπια, κι' ἀντὶ νά εἰπῶ τὴν ἀλήθεια, ἔξεστόμισα ἕνα μασημένο «ὄχι».

Ἐκεῖνη τότε με κοίταξε καλά-καλά, μοῦ πήρε τὸ δεξὶ μου χέρι μέσα στο δικὸ της και μοῦ εἶπε:

— Τώρα ἐγὼ θά βρῶ ποῖς τὴν ἔρριξε...

Ἐπιασε τότε τὸ μεγάλο δάχτυλο τοῦ χεριοῦ μου και εἶπε: «αὐτὸ τὴν ἔρριξε». Ὑστερα πήρε τὸ δείκτη και εἶπε: «αὐτὸ δὲν τὴν ἔρριξε», και για νά μὴν πολυλογῶ εἶπε πὼς τὸ μεσαῖο «τὴν ἔρριξε» τὸ παράμεσο «δὲν τὴν ἔρριξε», και για τὸ μικρὸ πὼς αὐτὸ «τὴν ἔρριξε».

Ἰσχύοντας τότε σέ μένα, πρόσθεσε:

— «Δὲ μπορείς πιά νά κρυφτῆς, γιόκα μου, τὸ μικρὸ σου «δαχτύλι» ἔδειξε πὼς τὴν πέτρα τὴν πέταξε ή χέρα σου. Μάθε ἀπὸ μένα πὼς τὴν πέτρα τὴν ὀρίζει ὁ ἄνθρωπος ὅσο τὴν κρατεῖ στὴ χέρα του. Ἄμα τὴν πετάξει, ἐκεῖνη πάει στο μέρος ποὺ θέλει κι' ὅχι ἐκεῖ ποὺ τὴ ρίχνουμε, ὅπως τώρα ποὺ τὴν πέταξες σὺ, και χωρίς νά θέλῃς, κόντεψες νά χτυπήσης τὸ παιδάκι. Κι' ἀν πήγαινε και τὸ χτύπαγε στο μάτι και τοῦ τῶχυνε, τότε;...

Ἐδῶ πήρε ή μητέρα μου εἰδηση, βγήκε στὴν αὐλή, και σάν ἔμαθε τὸ τί εἶχα κάνει, μοῦ εἶπε:

— Ἦσυχία δὲν ἔχουνε τὰ χέρια σου. ὄλο καλὲς δουλειὲς κάνουνε. μιά με τὸ μαγγάνι, τώρα με τὴν πέτρα! Νά ἴδῳ ποὺ θά σὲ καταντήσουν!

— Μὴ τὸ μαλώνεις δὴ και τοῦ λόγου σου, ἀπάντησε ή κυρά Πελαγία. Ἐκανε κάτι κακὸ ποὺ δὲν τὸ κατάλαβε, μὰ ἀπ' ἔδῳ και πέρα δὲ θά πετροβολήσῃ πιά... και καθὼς εἶπε ἔτσι, μοῦ χάιδεψε τὸ κεφάλι, χαίρετίσε κι' ἔφυγε.

Ἄμα ἔμεινα μόνος, συλλογίστηκα κι' ἐθαύμασα με τί τρόπο ή γερόντισσα βρήκε πὼς ἐγὼ εἶχα ρίξει τὴν πέτρα.

Τότε λογάρισα πὼς κάνοντας τὸ ἴδιο θά μπορούσα νά βρίσκω τὴν ἀλήθεια σὲ ὅμοια περίστασι, και για νά μὴ τὸν ξεχάσω, άρχισα ἀπὸ τὸ μεγάλο δάχτυλο τοῦ χεριοῦ μου νά λέω ὅ,τι εἶχα άκούσει ἀπὸ τὴν κυρά Πελαγία.

Μὰ ἔκανα λάθος και ἀντὶ νά πῶ «αὐτὸ τὴν ἔρριξε» εἶπα «αὐτὸ δὲν τὴν ἔρριξε» κι' ἔτσι και στο μικρὸ δάχτυλο τελείωσα με τὸ «αὐτὸ δὲν τὴν ἔρριξε».

Ἐδῶ κατάλαβα τὸ τέχνασμα ποὺ μεταχειρίστηκε σὰ δὲν τῆς εἶπα τὴν ἀλήθεια, ἐνὼ τὴν εἶχε ἰδεῖ ὀλοφάνερη στὰ μάτια μου, στὴ χλωμάδα μου και στὴ φωνή μου.

Ἀπὸ τότε, μέσα στὰ χρόνια ποὺ πέρασαν, θυμήθηκα πολλὲς φορές τὴν κυρά-Πελαγία, τὸ τέχνασμα της και τὴν ἀσυνήθιστη στὴν τότε μικρή

μου ἡλικία ὁμιλία τῆς πατρίδας της, ποὺ τὴν εἶχα συχνακούσει σάν ἔρχόταν σπῆτι μας για νά καθήσῃ λίγο.

Ἐλεγε κατὰζόντας τὸ κάθισμα «ἐπαὲ θά θέσω» όταν άκουε τίποτε θαυμαστό, ἀνασῆκωνε τὰ δυὸ της χέρια ψηλά και ξεφώνιζε: «Γιὰ τοῦ Θεοῦ τὴν μπέψη» δηλαδὴ σταλμένο ἀπὸ τὸ Θεὸ.

Ἀπὸ τὴν ἴδια πρωτάκουσα νά λέη «χτήματα» τὰ πρόβατα, τὰ γίδια, τὰ ἄλογα, και ὄλα τὰ κινητὰ και ἀκίνητα ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος στὴν κατοχή του. Τὴν ἴδια αὐτὴ λέξη με τὴν σημασία τοῦ ζώου τὴ βρήκα σ' ἕνα χορικὸ τῆς Ἀντιγόνης τὴν ἐποχὴ ποὺ ἦμουν μαθητῆς τῆς τετάρτης τοῦ Γυμνασίου.

Τότε ὁ Γυμνασιάρχης μᾶς εἶπε, ὅτι πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Εὐρωπαίους, τοὺς μεγάλους καθηγητῆς τῶν Ἑλληνικῶν, ὑποστήριζαν για καιρὸ πὼς ή λέξη «κτῆμα», ήταν γραμμένη στὰ παλιὰ χειρόγραφα ἔτσι, ἀπὸ ἀντιγραφικὸ λάθος, και καθέννας τοὺς πρότεινε ἄλλη λέξη, για νά διορθωθῇ τὸ λαθὸν τοῦ λαοῦ τῆς Κρήτης «τὸ κτῆμα» και με τὴν σημασία τοῦ ζώου, ἐλύθη τὸ ζήτημα και παραδεχτήκανε ὄλοι πὼς ὁ Σοφοκλῆς ἀπὸ μῆς ἀρχῆς στο χειρόγραφο του εἶχε τὴ λέξη «κτῆμα», ποὺ φαίνεται πὼς ήταν κοινὴ στὴν ἀρχαία ἐποχὴ με τὴν ἔννοια τοῦ ζώου.

ΠΑΝΑΓ. Α. ΣΕΦΕΡΑΝΣ

ΚΑΡΑΒΙΑ ΠΟΥ ΦΕΥΓΟΥΝ

Συλλογίζομαι ἐκεῖνα τὰ καράβια ποὺ φεύγουν μιά μέρα φωτεινῇ.

Ξεμακραίνουν ἔτσι σιωπηλά, σάν κάποια δύναμη νά τὰ τραβάει, και τίποτα δὲ μπορεί νά τὰ κρατήσῃ...

Φεύγουν μακριά, ἀφίονοντας πίσω τοὺς ἕναν καπνὸ, ποὺ διαλύεται σιωπηλά στον ἀέρα... Τίποτε ἄλλο δὲ μένει ποὺ νά θυμίζει τὸ πέρασμά τους.

Φεύγουν ἀποφασισμένα κι' ἀμετάπειστα... Ξεμακραίνουν σιγανὰ μαθετικά, ὡς ποὺ χάνονται στο μεγάλο χάος τ' οὐρανοῦ ποὺ ἀνοίγεται μπροστὰ τους.

Συλλογίζομαι ἐκεῖνους ποὺ γυρμένοι στὰ σίδερα τοῦ βαποριοῦ βλέπουν τὴ γῆ νά φεύγῃ και νά χάνεται σιγά, σιγά, κι' ἕνα ἀχνὸ σεντόνι νά ξαπλώνεται στὰ μάτια τους.

Ἐκεῖνους ποὺ μονάχοι στο κατάστρωμα δὲν μπορούν νά πνίσουν τίς κραυγὲς ποὺ ξεφεύγουν ἀπὸ τὴν καρδιά τους. Σιωπηλὰ ἀφίονουν τὰ μάτια τους νά δυραίνονται σ' ἀτέλειωτο θαμποθύρημα.

Κι' ἐκεῖνους ποὺ ὀρθοὶ σὲ κάποιο ἀκρογιάλι βλέπουν νά φεύγει ἕνα βαπόρι σιγανὰ μὰ βέβαια...

Τὸ βλέπουν νά χάνεται ἐλσένα, χωρίς καμμιὰ δύναμη νά μπορῇ νά τὸ γυρίσῃ, οὔτε ή δύναμη τῆς ἀγάπης τους γι' αὐτοὺς ποὺ φεύγουν...

Και μένουν ἐκεῖ στ' ἀκρογιάλι, με τὰ χέρια τεντωμένα, για κάτι ποὺ ἔφυγε, για κάτι ποὺ ἴσως νά μὴν ξανάρθῃ.

Και στο δικὸ τους τὸ σκοτάδι τῆς ψυχῆς, κανέννας φάρος με τὸ λαμπερὸ φῶς του δὲ θάρρη νά σκορπίσῃ τὴν ἐλπίδα...

ΑΙΜΙΛΙΑ ΠΕΤΡΑΚΗ

ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

ΜΥΘΟΣ

Ήταν μιά ἀστρόφεγγη καλοκαιρινὴ νύχτα. Τὰ λουλούδια στον κήπο σιγοκουδέντιαζαν.

— Τὸ βαρέθηκα τὸ καλοκαίρι, ἔλεγε ἕνα κάτασπρο τριαντάφυλλο. Κάνει ὄλο ζέστη, ὄλη τὴν ἡμέρα καιγόμαστε κάτω ἀπὸ ἕναν ξεθωριασμένο γαλάζιο οὐρανὸ, και περιμένουμε τίς νύχτες για νά δροσιστοῦμε λίγο.

— Ἀλλὰ κι' αὐτὲς εἶναι τόσο μικρές, εἶπε ἕνα μικροῦλι γιασεμί.

— Πόσο ἐπιθύμησα μιά βροχούλα, εἶπε ἕνας ὀλάνοιχτος μενεξές.

— Ἀχ, ἀλήθεια!... συμφώνησαν ὄλα, ἐκτὸς ἀπὸ ἕναν κάτασπρο κρίνο, τὸ σοφὸ τῆς παρέας του, ποὺ δὲν τοῦ άρεσε νά πολυανακατεύεται στίς κουδέντες τους, και γι' αὐτὸ ἔλεγαν ὅτι εἶχε γίνει περήφανος ὕστερα ἀπὸ τὰ πολλὰ διαβάσματα.

— Καλὰ εἴμαστε τώρα, εἶπε ὁ κρίνος, τί τὴ θέλετε τὴ βροχὴ; δὲ θυμόσαστε τί τραβήξαμε όταν ἔπιασε πέρου τὸ φθινόπωρο;

Κανείς δὲν τοῦ ἔδωσε ἀπάντηση κι' ὄλοι ἐξακολουθοῦσαν τὴν κουδέντα τους.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα, λὲς κι' ὁ οὐρανὸς εἶχε άκούσει τὰ λόγια τους, συννέφιασε ἀπ' τὸ πρῶτ και τ' ἀπόγευμα ἔπιασε βροχὴ.

Τὸ βράδυ, στον ἴδιο κήπο, τὰ λουλούδια ξανακουδέντιαζαν.

— Σάν καλύτερα νά ήταν χθές, εἶπε τὸ κάτασπρο τριαντάφυλλο.

— Ἄ, βέβαια, συμφώνησε μιά λευκὴ καμέλια, χίλιες φορές καλύτερα, δὲ βλέπεις πὼς ή λάσπη μοῦ πιτοίλῃνε τὰ λευκά μου πέταλα;

— Κι' ἐμένα, εἶπε τὸ γιασεμί, με πότισε τόσο πολύ, ποὺ κόντεῦ νά σαπίσω.

Καθένα εἶχε κι' ἀπὸ ἕνα παράπονο ἐναντίον τῆς βροχῆς, κι' ὄλα συμφωνοῦσαν πὼς χθές ήταν καλύτερα,

μ' ὅλη τὴ φοβερὴ ζέστη ποῦκανε. Ἐκείνη τὴ στιγμή, σηκώθηκε ὁ ἄσπρος κρῖνος νὰ μιλήσῃ, κι' ὅλα σὺντασαν περιμένοντας ν' ἀκούσουν τί θὰ πῇ ὁ σοφὸς τῆς παρέας τους.

— Τί σὰς εἶπα καὶ χθές; τοὺς εἶπε· ὅταν εἴμαστε καλά, δὲν πρέπει νὰ γυρεύουμε καλύτερα, γιατί πολλές φο-

ρὲς βρίσκουμε χειρότερα. Παιδιά μου, καθέννας πρέπει νὰ εἶναι εὐχαριστημένος μὲ τὴν τύχη του, γιατί τότε μόνον εἶναι πραγματικά εὐτυχής.

Ὅλα συμφώνησαν μὲ τὸν κρῖνο καὶ ντροπιασμένα ἐσκύψαν τὰ κεφάλια τους.

ΒΑΣΟΥΛΑ Κ. ΜΠΟΥΡΝΙΑ

Η ΓΑΛΑΖΙΑ ΜΑΜΜΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HENRI JEANNE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Ἡ μὲς Ρόζα ἔμεινε λίγο συλλογισμένη. Ἦταν φανερό πὺς παραδεχόταν τὸ συμπέρασμα τοῦ Τρινολά. Κι' ἔπειτα εἶπε:

— Εἶναι ὅμως μαζί του κι' ὁ Γυριστής.

— Ὡ, ὁ Γυριστής! ἔκαμε ὁ Τρινολά. Αὐτὸς τοῦ κάνει πάντα ὅ,τι θέλει. Βρήκες ἄνθρωπο νὰ ὑποτάξῃ τὸ Φιλμάκη!

Τὴ στιγμή ἐκείνη μπήκε βιαστικά στὴ σάλα ἡ ξενοδόχος.

— Κύριε, κύριε! εἶπε πλησιάζοντας τὸν Τρινολά. Κάποιος σὰς γυρεύει... ἔχει νὰ σὰς δώσῃ ἕνα γραμματάκι.

— Τί; γραμματάκι;

Ὁ χοντρὸς κύριος κοκκίνησε τόσο πολὺ, πὺς μερικοὶ ἔτρεξαν κοντά του, ἀπὸ φόβο μὴν τοῦ ἐρχόταν ἀποπληξία.

Τοὺς ἔσπρωξε καὶ φώναξε, κεραυνοβολώντας μ' ἕνα βλέμμα τὴ μὲς Ρόζα:

— Βλέπετε; Δὲν τῶπα ἐγὼ πὺς κάτι τοῦ συνέβηκε;

Κι' ὅρμησε ἔξω ρωτώντας μὲ ἀγωνία:

— Ποῦ εἶναι; ποῦ εἶναι;...

Ἐνας μικρὸς γιδοβοσκός, παιδί ὡς δεκατεσσάρων χρονῶν, περίμενε στὸ διάδρομο. Κρατοῦσε ἕνα φύλλο χαρτί διπλωμένο στὰ τέσσερα.

— Ὅριστε, εἶπε. Μοῦ τῶδωσε ἕνας μικρὸς κύριος... ἕνας μικρὸς κύριος ποῦ ἦταν μ' ἕνα μεγάλο, ψηλό...

— Φερ' το δῶ!

Καὶ χωρὶς νὰκοῦση περισσότερα, ὁ Τρινολά τοῦ ἄρπαξε σχεδὸν τὸ χαρτί, τὸ ξεδίπλωσε καί, ἀναγνωρίζοντας τὸ γράψιμο τοῦ Φιλμάκη, ἀναστέναξε μὲ ἀνακούφιση.

Ἀλλὰ φεύγοντας ἡ ἀνησυχία, τοῦ ξαναγύρισε ὁ θυμὸς γιὰ τὴν καινούργια ἀπαίτηση πρὶν πρὸβαλλε ὁ χαϊδεμένος του μὲ τὸ λακωνικὸ του γραμματάκι.

— Μὰ μὲ παίρνει λοιπὸν γιὰ δούλο του; φώναξε σηκώνοντας τὰ χέρια ψηλά.

Καὶ γυρίζοντας στὴν τραπεζαρία,

ἔδειξε τὸ γραμματάκι στὴ μὲς Ρόζα Μώδ.

— Ἀπὸ τὸ Φιλμάκη! τῆς εἶπε. Ἰδέστε, ἰδέστε τί τόλμησε νὰ μοῦ γράψῃ! Τί ἀναίδεια!... Μοῦ γυρεύει τὸ αὐτοκίτητο... τέτοια ὥρα!

— Μὴ φωνάζετε τόσο! ἀποκρίθηκε ἡ μὲς Ρόζα μὲ ἀπάθεια. Εἶμαι βέβαιη πὺς τὸ αὐτοκίτητο θὰ βρεθῇ ἐκεῖ ποῦ θέλει καὶ τὴν ὥρα ποῦ θέλει. Ἰσοῦς μάλιστα θὰ τὸδηγῇτε σεῖς ὁ ἴδιος!...

— Ναί, θὰ πάω! φώναξε ὁ Τρινολά κουνώντας τὰ χέρια μὲ μανία. Ἀλλὰ γιὰ νὰ τοῦ τραβήξω ταυτιά! Φτάνει πιά! βαρέθηκα! Τὸ λέω μπροστὰ σὲ ὅλους: Βαρέθηκα!

Οἱ ἄλλοι τῆς συντροφιάς κρυφογελοῦσαν. Ὁ Τρινολά στάθηκε μπροστὰ σ' ἕναν ἄπ' αὐτοὺς καὶ τοῦ εἶπε:

— Κομφούλη, θάρθῃς μαζί μου. Καλύτερα νάμαστε δύο. Τὸ κάτω-κάτω μπορεῖ νὰναι τίποτα σοβαρό... ὁ μικρὸς νὰ χρειάζεται βοήθεια...

**

Εἶχε νυχτώσει.

Ἡ νύχτα δὲν ἦταν σκοτεινὴ, κατὰλληλη γιὰ μυθιστορικὲς περιπέ-

«Μοῦ τῶδωσε ἕνας μικρὸς κύριος ποῦ ἦταν μ' ἕνα μεγάλο...»
(Σελ. 486, στ. α'.)

τειες· ἦταν νύχτα θερινή, μὲ καθαρὸν οὐρανὸ καὶ μὲ λαμπρὸ φεγγάρι. Στὸ ἀργυρόχρωμο φῶς τοῦ ξεχώριζε τὸ ζοφερὸ σπίτι, μέσα στὸ χτῆμα τοῦ Λοράντ, καὶ τὰλλα σπιτάκια ὁλόγυρά του, ποῦ ἀποτελοῦσαν, πάνω στὴ βαθεῖα πρασιναῖδα, ἕνα σύμπλεγμα ἀπόσκεπες με κεραμιδία καὶ καμινάδες.

Ἀπὲξω, σὺρριζα σχεδὸν στὸν τοῖχο, περπατοῦσαν δύο σκιές: μιά πανύψηλη καὶ μιά μικρούλα. Εἶναι περιττὸ νὰ ποῦμε πὺς ἦταν ὁ Φιλμάκης κι' ὁ Γυριστής — ὁ δεύτερος μὲ τὴν ἀχώριστή του μηχανή στὴν πλάτη. Κι' οἱ δύο προχωροῦσαν ἐξετάζοντας προσεχτικὰ τὸν τοῖχο, γιὰ νὰ βροῦν βέβαια τὸ κατάλληλο μέρος γιὰ τὸ σκαρφάλωμα ποῦ μελετοῦσαν...

Κατὰ τὴ συνήθειά του, ὁ Φιλμάκης ἦταν ἐνθουσιασμένος. Ἀπεναντίας ὁ Γυριστής εἶχε τὸ ὕφος ἀνθρώπου ποῦ μὲ τὸ στανιδ τὸν παρασύρουν σὲ μιά περιπέτεια ποῦ δὲν τοῦ ἀρέσει καθόλου.

— Τί ὥραϊο φεγγάρι! εἶπε μιά στιγμή τὸ παιδί.

— Ὅ,τι χρειάζοταν γιὰ νὰ μᾶς τσακώσουν, μουρμούρισε ὁ μεγάλος. Θὰ μᾶς εἶδαν ἀπὸ χίλια μίλλια ποῦ ἐρχόμαστε...

— Ζηλεύεις γιατί ὁ χερόμυλός σου δὲ θὰ λάβῃ μέρος στὴν ἐπιχείρηση...

— Φτάνει νὰ ἤθελα... ἔχω μαζί μου καὶ μαγνήσιο...

— Ἀ, μάλιστα! ἡ λάμψη τοῦ μαγνήσιου θὰ μᾶς βοηθούσε πολὺ νὰ περάσουμε ἀπαράτηρητοι... Κάνε μου τὴ χάρη!

Ἦσυχασε καὶ δὲ θὰ «πάρω» ἐγὼ αὐτὴ τὴ σκηνή. Δὲν ἀξίζει τὸν κόπο. Καὶ τὸ κάτω-κάτω, γιατί ἀνακατωνόμαστε;

— Πάλι τὰ ἴδια; Σιωπή, παρακαλῶ!... Ἀ, νά, ἐδῶ ὁ τοῖχος εἶναι χαλασμένος. Πηδάμε μέσα;

— Πηδάμε, ἀλλὰ... ὅπ' εὐθύνη σου!

Σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, ὁ τοῖχος ἦταν ἀρκετὰ γκρεμισμένος ἀπὸ πάνω. Εὐκολὰ σκαρφάλωσαν στὸ χάλασμα κι' ἀπὸ κεῖ πῆδησαν μέσα στὸ χτῆμα.

Ἀποφασιστικά, ὁ Φιλμάκης προχώρησε πρὸς τὸ σπίτι. Ὁ Γυριστής τὸν ἀκολουθῆσε θέλοντας καὶ μὴ. Τὰ πυκνὰ δέντρα τοὺς προστάτευαν ἀρκετά. Δὲν εἶχαν παρὰ νὰ προσέχουν τίς πέτρες καὶ τίς ρίζες. Κι' ὁ Γυριστής πρόσεχε πολὺ νὰ μὴ σκοντάψῃ, γιατί φοβόταν προπάντων τὸ πολύτιμο φορτίο του.

Ἔτσι ἔφτασαν κοντὰ στὸ σπίτι.

Δὲν πλάγιασαν ἀκόμη, εἶπε σιγά ὁ Φιλμάκης, δείχνοντας ἕνα φωτισμένο παράθυρο στὸ ἰσόγειο. Γιὰ, νὰ ἰδοῦμε τί κάνουν...

Μὲ πολλὰς προφυλάξεις, οἱ δύο σύντροφοι πῆγαν ὡς ἐκεῖνο τὸ παράθυρο, πάτησαν σὲ μιά κορνίζα καὶ μπόρεσαν νὰ ρίξουν μέσα μιά ματιά.

Στὴ μέση μιᾶς τραπεζαρίας, ποῦ τὴ φωτιζε λαμπρὰ ἕνα πολὺφωτο μὲ ὅλα του τὰ κερὰ ἀναμμένα, ἕνας ἄντρας καὶ μιά γυναίκα, σκνίπα στὸ μεθῆσι, κοιμόνταν μὲ τὰ κεφάλια πε-

«Προχωροῦσαν ἐξετάζοντας προσεχτικὰ τὸν τοῖχο...» (Σελ. 486, στ. γ'.)

σμένα πάνω στὸ στρωμένο τραπέζι. Τὰ ὑπολείμματα τῶν φαγίων καὶ τὰ δειανὰ μπουκάλια μαρτυροῦσαν πὺς εἶχαν φάει καὶ πιεῖ τὸν περίδρομο.

Ὁ Γυριστής κι' ὁ Φιλμάκης ἐγνώρισαν τὴ Λάμια καὶ τὸν Ἀσφαλαχτό.

— Θαυμάσια! εἶπε τὸ παιδί. Τώρα δὲ φοβόμαστε τίποτα. Κανένας δὲν θὰ μᾶς ἐνοχλήσῃ. Ἀλλὰ ποῦ νᾶχουν κλείσει τὸ δυστυχισμένο ἐκεῖνο μικρό;...

Πῆδησε κάτω καί, ἀκολουθούμενος πάντα ἀπὸ τὸν πειθήνιο Γυριστή, ἄρχισε νὰ κἀν τὸ γύρο τοῦ σπιτιοῦ.

Ἀξαφνὰ, ἀπὸ μιά ἀποθήκη ἐκεῖ κοντά, ἀκούστηκαν σὰ βογγητά.

— Ἀκοῦς; ἔκαμε ὁ Φιλμάκης. Κάποιος κλαίει...

— Ἐκεῖ-μέσα θὰ τῶχουν κλεισμένο, εἶπε ὁ Γυριστής.

— Πᾶμε νὰ ἰδοῦμε!

Ἐτρεξαν στὴν ἀποθήκη κι' ἀφογκράστηκαν ἀπὸ τὴν πόρτα. Δὲ γελάστηκαν: κάποιος ἔκλαιγε μέσα, καὶ βογγοῦσε.

Ὁ Φιλμάκης δοκίμασε νὰνοῖξῃ τὴν πόρτα, μὰ ἦταν κλεισμένη κι' ἀμπαρμένη καλά. Ἀπὸ ποῦ νὰ μποῦν;

— Στάσου! ἔκαμε ἄξαφνὰ ὁ μικρός. Ὑπάρχει ἕνας φωταγωγός. Δὸς μου τὴν πλάτη σου, Γυριστή!

Ὁ πανύψηλος Γυριστής ἄφησε κάτω τὴ μηχανή του, στηρίχτηκε

στὸν τοῖχο καὶ παρουσίασε τὴ ράχη του στὸ Φιλμάκη, ποῦ τὴ μεταχειρίστηκε γιὰ σκάλα καὶ βρέθηκε στοὺς ὤμους τοῦ ὀρθίου. Ἀπὸ κεῖ μπόρεσε νὰ ἰδῇ πὺς τὸ τζάμι τοῦ φωταγωγοῦ ἦταν ἀνοιχτὸ καὶ πὺς τὸ πλάτος τοῦ ἦταν ἀρκετὸ γιὰ νὰ περάσῃ τὸ λεπτό του κορμί.

Δὲν τοῦ χρειάζοταν τίποτε περισσότερο. Μὲ τὴ μεγάλη του εὐκινησία, χώθηκε στὸ φωταγωγὸ καὶ πῆδησε μέσα στὴν ἀποθήκη.

Ἀμέσως ἔτρεξε στὴν πόρτα, ἔβγαλε τίς ἀμπάρες καὶ τὴν ἀνοῖξε γιὰ νὰ μπῇ κι' ὁ Γυριστής.

Μπήκε—πολὺ πιδ κανονικά αὐτὸς— καὶ μαζί του μπήκε καὶ τὸ φεγγαρόφωτο. Ἀλλὰ ὅσο ζωηρὸ κι' ἂν ἦταν ἐκείνη τὴ νύχτα, δὲν ἔφτανε· κι' ὁ Γυριστής, γιὰ νὰ βλέπουν καλύτερα μέσα στὴν ἀκατάστατη ἐκείνη ἀποθήκη, ἔβγαλε ἀπὸ τὴν τσέπη του ἕνα ἡλεκτρικὸ φανάρι καὶ τὸ ἀναψε.

Ἐστρεψε τότε τὴν ἀχτίνα τοῦ πρὸς ὅλα τὰ μέρη, καὶ σὲ μιά γωνιά—ἐκεῖ ἀκριβῶς

ποῦ ἀκουγόταν τὰ κλάματα,—ξεχώρισε κάτι ποῦ ἔμοιαζε μὲ ζωντανὸ πλάσμα, τυλιγμένο σ' ἕνα δίχτυ!

Ὁ Φιλμάκης ἔτρεξε ἀμέσως στὴ γωνιά ἐκείνη καί, φωτιζόμενος ἀπὸ τὸ Γυριστή, δὲν ἄργησε νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν δεσμώτη.

Ἀλίμονο! ὁ δεσμώτης αὐτὸς δὲν ἦταν παρὰ ἕνας σκύλος.

— Κι' αὐτὸ καλὸ εἶναι! εἶπε ὁ Γυριστής χαϊδεύοντας τὸ Μιστοῦ, ποῦ ἄμα ἐλευθερώθηκε ἀπὸ τὸ δίχτυ, ἄρχισε νὰ πηδᾷ πάνω στοὺς σωτήρες του, νὰ τοὺς μυρίζει, νὰ τοὺς κουνᾷ τὴν οὐρά καὶ νὰ τοὺς δείχνῃ ἔτσι τὴ χαρὰ του καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη του. Ἀνοῖξε μάλιστα καὶ τὸ πελώριο στόμα του, ἐτοιμαζόμενος νὰ γιορτάσῃ μὲ περισσότερο θόρυβο τὴν ἀπελευθέρωσή του. Ἀλλὰ ὁ Γυριστής τὸν πρόλαβε:

— Σοῦτ! τοῦ εἶπε. Θὰ ξυπνήσῃς τοὺς μεθυσμένους, καλὸ μου σκυλί.

Μὰ κι' ὁ Φιλμάκης, ποῦ συμμερίσθηκε αὐτὴ τὴν ἀνησυχία, ἔβαλε μηχανικά τὸ δάχτυλό του στὰ χεῖλη του.

Ὡ, θαῦμα! Ὁ Μιστοῦ κατάλαβε ἀμέσως καὶ ξανάκλεισε τὸ στόμα του χωρὶς νὰ γυγίσῃ καθόλου. Ἐξακολούθησε μόνον νὰ τοὺς κἀν χαρές.

— Μπράβο! εἶπε ὁ Φιλμάκης. Εἶδες τί ἔξυπνο σκυλί!

Κι' ἀγκαλιάζοντας τὸ Μιστοῦ, τοῦ εἶπε:

— Ἀφοῦ εἶσαι τόσο ἔξυπνος, τώρα θὰ μᾶς πᾶς στὸ μικρὸ σου κύριο. Γιατί χωρὶς ἄλλο δικός σου κύριος θὰ εἶναι. Στοιχαματίζω μάλιστα πὺς γιὰ νὰ μὴ μπορέσῃς νὰ τὸν ὑπερασπιστῇς, αὐτοὶ οἱ παλιάνθρωποι σ' ἔδεσαν καὶ σ' ἔκλεισαν ἐδῶ-μέσα.

Ὁ σκύλος πάλι κατάλαβε. Κι' ὅρμησε στὴν πόρτα, γυρίζοντας πίσω του νὰ βλέπῃ ἂν τὸν ἀκολουθοῦσαν.

Ἐκαμαν μαζί του τὸ γύρο τοῦ σπιτιοῦ κι' ἔφτασαν μπροστὰ σ' ἕναν ἄλλο φωταγωγό. Ἐκεῖ ὁ Μιστοῦ ξαπλώθηκε σιγονκλαίγοντας.

— Ἐδῶ-μέσα θὰ εἶναι χωρὶς ἄλλο! εἶπε ὁ Φιλμάκης. Δὸς μου τὸ φανάρι σου, Γυριστή!

Πῆρε τὸ φανάρι, ἔρριξε τὴν ἀχτίνα του πρὸς τὰ κάτω κι' ἀμέσως σχεδὸν φώναξε:

— Τὸν βλέπω! Ὡ, τοὺς κακούργους! τὸν ἔχουν δεμένο!

«Ἀπὸ κεῖ μπόρεσε νὰ ἰδῇ πὺς τὸ τζάμι τοῦ φωταγωγοῦ ἦταν ἀνοιχτό.»
(Σελ. 487, στ. β'.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'

Οἱ ἐλευθερωτές

Ὁ Φιλμάκης δὲν ἐδίστασε. Σήκωσε μιά πέτρα κι' ἔσπασε κομμάτια ἕνα τζάμι τοῦ φωταγωγοῦ. Ἐκαμὲ βέβαια πολλὸν κρότο, ἀλλὰ δὲ βαριέσαι! οἱ μεθυσμένοι δὲν θὰ ξυπνοῦσαν οὔτε μὲ κανονίες.

Κατόπι πέρασε τὸ χέρι του ἀπὸ τὴν τρύπα, ἔβγαλε τὸ σῦρτη ἀπὸ μέ-

σα, άνοιξε όλο τὸ φωταγωγὸ καὶ φώ-
ναξε στὸν κατάπληχτο Ριρή:

— Μὴ φοβάσαι! εἴμαστε φίλοι!

Συγχρόνως πέρασε τὸ κορμί του
ἀπὸ τὸ φωταγωγό, πιάστηκε ἀπὸ ἑ-
να σίδερο, ζυγιάστηκε κι' ἀφέθηκε
νὰ πέσει στὸ ὑπόγειο.

Ὁ Γυριστὴς κι' ὁ Μιστοῦ ἔμειναν
ἀπέξω νὰ φυλάνε.

Σὰν τίς γάτες, ὁ Φιλμάκης ἔπε-
φτε πάντα μὲ τὰ πόδια. Καὶ μό-
λις πάτησε στὶς πλάκες, ἔτρεξε στὸ
Ριρή κι' ἄρχισε νὰ τὸν λύνει. Κάνον-
τας αὐτὴ τὴν ἐργασία, τοῦ μίλουσε:

— Καλησπέρα!... Πῶς σὲ λένε;

— Ριρή, ἀποκρίθηκε ὁ μικρὸς πού
τοῦ φαινόταν πῶς ὀνειρεύεται. Καὶ
σὰς:

— Ἐμένα;... Ἐγὼ εἶμαι ἄγγελος
καὶ κατέβηκα ἀπ' τὸν οὐρανὸ γιὰ νὰ
σὲ σώσω... Μὴ γυρεύης γιὰ ἰδῆς τὰ
φτερά μου... τάφησα στὸ βεστιάριο
τοῦ Παραδείσου... Προτιμῶ, βλέ-
πεις, νὰ ταξιδεύω ἰνκόνιτο...
Ἄλλ' ἂν καὶ φορῶ ρούχα ἀνθρώπι-
να, εἶμαι ἄγγελος, ἀληθινὸς ἄγγελος.
Θά μού κακοφάνῃ ἂν ἰδῶ πῶς ἀμφι-
βάλλεις... Κι' ἀπόδειξη πού ἦρθα νὰ
σὲ σώσω.

(Ἀκολουθεῖ) ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑ-ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Η ΣΤΕΓΗ

Ἀγαπητοί μου,

ΤΑ πρῶτα σύννεφα τοῦ φθι-
νόπωρου θυμίζουν... τὰ
κεραμίδια τῆς σκεπῆς. Εἴ-
ναι καλὰ στὴ θέση τους;
μὴν ἔχουν ὁπάσει μερικά; Γιά, ἄς
φέρουμε ἕνα μάστορα, νὰ ἰδοῦμε.
Πέρου, ἅμα ἦταν ραχδαία βροχή, τὸ
ταβάνι σὲ δυὸ κάμαρες ἔσταζε...

Κι' ὁ μάστορας ἔρχεται. Βρίσκει
πάντα τὴ σκεπὴ «σὲ κακὰ χάλια»
καὶ τὴ διορθώνει. Ἀντικατασταίνει
τὰ σπασμένα κεραμίδια μὲ καινούρ-
για καὶ ξαναφέρει στὴ θέση τους
ἐκεῖνα πού εἶχαν παρασυρθεῖ. Ἔτσι
ἡσυχάζει κανένας πῶς σὲ καμμιά
κάμαρα ξέν θὰ στάζῃ πιά τὸ ταβάνι.
Κι' εἶναι τόσο ὀχληρὸ «νὰ κἀνῃ γε-
ρά» τὸ σπῆτι στὴ βροχή, ὅπως τὸ κα-
ράβι στὴ φουρτούνα! Φαντάσου μόνο,
νύχτα, νὰ στάζῃ πάνω στὸ κρεβάτι
σου!...

Τὰ παιδιὰ ἐπωφελοῦνται γιὰ νὰ
κάνουν καὶ τὴν ἐπίσκεψή τῆς σκεπῆς,
τοῦ μόνου μέρους τοῦ σπιτιοῦ πού
δὲν τὸ βλέπουν τόσο συχνά... Θυ-
μοῦμαι ἀκόμα τὴν ἐντύπωση πού μοῦ
ἔκαμε ἡ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ μας τὴν
πρῶτη φορὰ πού μπόρεσα κι' ἐγὼ νὰ
τὴν ἰδῶ. Ἦμουν μεγαλοῦτσικος καί,

μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Μιχάλη τοῦ ὑπη-
ρέτη μας, ἀνέβηκα κρυφὰ τὴν ἀνε-
μόσκαλα τοῦ μαστορα. Ἄ, ἦταν σω-
στὴ περιπέτεια! Στὴν πατρίδα μου,
τὰ περισσότερα σπῆτια ἔχουν στὴ σκε-
πὴ τους ἀναμινάλε — φωταγωγὸ
νὰ πούμε, πού κάποτε εἶναι δλᾶκρο
σπιτάκι, μὲ παράθυρα σ' ὅλους τοὺς και-
ροὺς καὶ μὲ ἀνεμοδείκτη. Ἀνεβαίνει
κανεὶς μὲ μιὰ σκαλίτσα ἀπ' τὴ σοφίτα
καὶ, τι ὥρα θέλει, μπορεῖ νὰ βλέπῃ τὴ
σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ του. Καὶ νὰ τὴ χρη-
σιμοποιῇ μάλιστα, ἀραδιάζοντας στὰ
κεραμίδια, γιὰ νὰ λιάζονται, κόκ-
κινες κολοκύθες, πιατέλες μὲ χαμο-
μήλια ἢ μολοχάνθια, καὶ μποτίλλιες
μὲ ροδόφυλλα γιὰ τὸ ξύδι. Μπορεῖ
ἀκόμα νὰ κάβεται μέσ' στὸν ἀναμι-
νάλε, νὰ διαβάξῃ, νὰ κοιμάται τὸ με-
σημέρι ἢ νὰ ρεμβάζῃ κοιτάζοντας τὴν
πόλη ἀπὸ ψηλά, τὰ βουνὰ καὶ τὴ
θάλασσα... Τὸ δικό μας σπῆτι δὲν
εἶχε ἀναμινάλε. Καὶ γιὰ νὰ βγαίνουν
οἱ μαστόροι στὴ σκεπὴ καὶ νὰ διορ-
θώνουν τὰ κεραμίδια, ἔπρεπε νὰ πη-
γαίνουν στὸ πλαιῖο σπῆτι, νὰ βγαί-
νουν στὴ σκεπὴ τοῦ ἀπὸ τὸν ἀναμι-
νάλε τοῦ καί, ἐπειδὴ ἦταν πολὺ πιὸ
χαμηλὸ, νὰ βάξουν μιὰ ἀνεμόσκαλα
στὸν τοῖχο. Ἀρκετὴ δυσκολία, βλέ-
πετε.

Ἀλλὰ τὴν ἀψήφησα, ἐκεῖνο τὸ
πρῶτ', μὲ τὴν προτροπὴ καὶ τὴ βοή-
θεια τοῦ Μιχάλη, πού μοῦ κράτησε
γερά τὴ σκάλα ὡς νάνεβω — ἔτοιμος
νὰ μάρπάζῃ, ἂν γκρεμιζόμουν — κι'
ἔπειτα ἀνέβηκε κι' αὐτὸς νὰ μὲ χει-
ραγωγῇ... Ἄ, πῶς μοῦ φάνηκε
ἡ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ μας, ἅμα μπό-
ρεσα νὰ σταθῶ ὀρθὸς σὲ μιὰν ἄκρη
καὶ νὰ ρίξω ὀλόγυρα ματιές! Καὶ
πρῶτα-πρῶτα μεγάλῃ, ἀπέραντῃ. Δὲν
τὴ φαντάστηκα ἔτσι μεγάλῃ ποτέ!
Κι' ἔπειτα γυρτὴ, πολὺ πιὸ γυρτὴ
ἀπὸ τίς ἄλλες πού ἔβλεπε στὴ γειτο-
νιά... Χωριζόταν στὴ μέση μὲ τὸν
«κορφία», καὶ τῶνα τῆς μέρος ἔγερνε
ἀπὸ δῶ, πρὸς τὸ δρόμο, καὶ τᾶλλο
τῆς ἀπὸ κεῖ, πρὸς τὴν αὐλὴ καὶ τὸ
περβόλι. Ἐπρεπε νὰ κάμω ἀνήφορο
στὰ κεραμίδια, γιὰ νὰ φτάσω στὴ
μέση, στὸν κορφία, κι' ἀπὸ κεῖ πάλι
κατήφορο, γιὰ νὰ φτάσω στὴν ἄκρη
πού ἦταν ὁ νεροσωλήνας. Ἐννοεῖται
πῶς δὲν εἶχα καμμιά ἐξάσκηση σὲ
τέτοιο περπάτημα, στεκόμουν σχεδὸν
ἀκίνητος στὴ θέσή μου, κι' ἀποροῦσα
πολὺ μὲ τὴν εὐκρινσία καὶ τὴν ἀφο-
βία τῶν μαστέρων καὶ τοῦ ὑπηρέτη
μας, πού πήγαιναν ὅπου ἤθελαν χω-
ρὶς κἀν νὰ σπάζουν κεραμίδια. Ὑ-
στερα ὅμως πού εἶδα καὶ μιὰ γάτα
νὰ τρέχῃ, νάνεβαίνῃ στὸν κορφία, νὰ
ροβολᾷ ὡς τὸ νεροσωλήνα κι' ἀπὸ
κεῖ νὰ πηδᾷ στὴ σκεπὴ τοῦ πλαγι-

νοῦ, κατάλαβα πῶς ὁ περίπατος στὰ
κεραμίδια εἶναι μόνο γιὰ γάτες.

— Νά, ἐδῶ ἀπὸ κάτου κοιμάσαι,
μού εἶπε μιὰ στιγμὴ ὁ ὑπηρέτης μας
δείχνοντάς μου τὰ κεραμίδια πού πα-
τοῦσα.

Ναί, λογάρισα μὲ τὸ μάτι καὶ βρή-
κα πῶς ἐκεῖ ἀκριβῶς ἦταν ἡ κάμα-
ρά μου, στὸ ἀπάνω πάτωμα τοῦ σπι-
τιοῦ. Ἔτσι βρήκα καὶ τὴν κάμαρα
τοῦ θείου μου, καὶ τὴν κάμαρα τῶν
ἀδελφάδων μου, καὶ τὸ διάδρομο πού
τίς χώριζε, καὶ τὸ εἰκονοστάσι. Οἱ
γονεῖς μου κι' ὁ ἀδελφός μου κοιμόν-
ταν στὸ κάτω. Καὶ μιὰ στιγμὴ μοῦ
ἤρθε ἡ σκέψη: «Ὡστε αὐτοὶ δὲν ἔ-
χουν σκεπὴ;» Ὑστερα ὅμως συμπέ-
ρανα πῶς γιὰ σκεπὴ τοὺς εἶχαν δλᾶ-
κερο τὸ ἀπάνω πάτωμα καὶ πῶς ἦταν
πιὸ προφυλαγμένοι κι' ἀπὸ μᾶς, πού δὲν
εἶχαμε παρὰ ἕνα ταβάνι καὶ τὴν κα-
θαυτὸ σκεπὴ μὲ τὰ κεραμίδια. Ὡστό-
σο ἡ σκέψη αὐτὴ μ' ἔκαμε νὰ ἐκτι-
μήσω καλύτερα καὶ νὰγαπήσω τὴ
σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ μας. Μοῦ φάνηκε
σὰν πιὸ δική μου, ἀφοῦ ἦταν πάνω
ἀπ' τὸ κρεβάτι μου. Καὶ συλλογι-
στηκα τί θὰ γινόμουν ἂν δὲν ἦταν
ἐκεῖνα τὰ δοκάρια, τὰ σανίδια καὶ
τὰ κεραμίδια, σκεπὴ θάχα τότε τὸν
οὐρανὸ! Αὐτὰ μὲ προφύλαγαν ἀπὸ
τὴ βροχή, τὸν ἀνεμὸ, τὸ κρύο, τὸν
ἥλιο. Αὐτὰ τὰ κεραμίδια πού πατοῦ-
σε τώρα ὁ Μιχάλης.

— Φύγε ἀπὸ κεῖ, μὴ μὲ σπά-
σης κανένα κεραμίδι! τοῦ φώναξα.

— Μὴ φοβάσαι, μοῦ ἀποκρίθηκε,
προσέχω: Μὰ καὶ νὰ σπάσω κανένα,
ἐδῶ εἶναι ὁ μάστορας νὰ τὸ ξαναβάλῃ.

Ὅταν κατέβηκα καὶ γύρισα στὸ
σπῆτι, βρήκα τὴ μητέρα μου ἀνήσυ-
χη γιὰ τὴν ἀπουσία μου.

— Καλέ, πού ἦσουν τόσην ὥρα;
σ' ἔχασα!

— Ἀνέβηκα στὴ σκεπὴ μὲ τὸ Μι-
χάλη! Τί ὥραία πού εἶναι!

— Τί ὠραιότητα ἔχει;

Τῆς εἶπα μὲ τὸν παιδικό μου ἐν-
θουσιασμὸ τίς ἐντυπώσεις μου, Ἀκό-
μα καὶ τὴν ἀνακάλυψή πού ἔκαμα
πῶς ἡ σκεπὴ ἦταν πιὸ δική μου ἀ-
φοῦ κοιμώμουν στὸ ἀπάνω πάτωμα.

Χαμογέλασε καὶ μοῦ εἶπε αὐτὰ τὰ
λόγια πού δὲν τὰ ξεχνῶ ποτέ:

— Ἡ σκεπὴ τοῦ σπιτιοῦ εἶναι ὁ-
λωνών μας. Ὅλους σ' αὐτὸ τὸ σπῆτι
μᾶς φυλάει. Καὶ τὸ ὑπόγειο ἀκόμα
ἔχταν ἀπροφύλαχτο, ἂν δὲν ὑπῆρχε
αὐτὴ ἐκεῖ πάνω. Ὅλο τὸ σπῆτι εἶναι
ἡ σκεπὴ του. Ὅταν, λέμε «ἡ στέγη
μας», ἐννοοῦμε «τὸ σπῆτι μας». Κι'
ἡ στέγη εἶναι κάτι ἱερό...
Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΑ ΠΕΡΑΣΜΕΝΑ ΧΡΟΝΙΑ

Πέρα στοῦ λόφου τὴν πλαγιά,
Ἀνάμει' ἀπὸ τὰ κλαριά,
Μύλου σκιά προβάλλει.

Τὰ ξεσχισμένα του φτερά
Στενάζουνε λυπητερά,
Σ' ἀνέμου παραζάλη.

Ὅλα φαντάζοντε παλιά
Ἀπ' τὰ φτερά ὡς τὰ σκαλιά
Τὰ μισογκρεμισμένα.

Κι' ὅταν κανεὶς μπρὸς του περνᾷ
Κι' ὁ νοῦς πάει στὰ μακρινά,
Σκέφτεται μὲ συμπόνια:

«Κι' ὅμως τοῦ μύλου τὰ φτερά,
Κι' αὐτὰ γυρίζαν μὲ χαρά,
Στὰ περασμένα χρόνια».

Μπουμποῦλ

ΓΙΑ ΣΥΚΑ

— Ἐλλη, Ἐλλη, σήκω.

— Ε, τί εἶναι;

— Σήκω, καίμην! Ἐμέρωσε. Δὲ θὰ
πᾶμε γιὰ σῦκα;

— Ἀ!...

Μ' ἕναν πῆδο πετιέται ἡ Ἐλλη ἀπὸ
τὸ κρεβάτι, κι' ἐνῶ τρέχει τὰ πριεμένα
ἀπὸ τὸν ὑπνο μάτια τῆς:

— Εἶδες; τόχα ξεχάσει!

— Ἄντε, ντύσου τώρα γρήγορα, νὰ
ξυπνήσω καὶ τίς ἄλλες.

Κι' ἡ Ἐλλη τρέχει νὰ πλυθῇ στὸ
πηγάδι, μουρμουρίζοντας:

— Τί σοῦ εἶναι αὐτὴ ἡ Κίτσα! Κό-
κορας! Ἄν δὲ σηκώνοταν αὐτὴ νὰ ξυ-
πνήσῃ κι' ἐμᾶς, ποίος ἔξει ὡς ποτε
θὰ κοιμόμαστε.

Σὲ λίγη ὥρα ξεκινούσαμε κι' οἱ πέν-
τε «ὀπλισμένες ὡς τὰ δόντια» Ἡ
Κούλα βαστοῦσε ἕνα πελώριο καλάμι,
δυὸ φορὲς σὰν τὸ μπόδι τῆς. Ἡ Ἐλλη
ἄλλο ἕνα. Ἡ Νίνα κι' ἡ Λέλα ἀπὸ ἕ-
να καλάθι, κι' ἡ ὑποφαινομένη (γιὰ νὰ
μὴν ποῦν πῶς δὲν κραταῖνε τίποτα) δυὸ
σουγιαδάκια γιὰ νὰ... καθαρῶς
τὰ σῦκα πού θὰ τρώγαμε ἐκεῖ.

— Ἐμπρός, ξεκινάμε;

— Ναί, ζήτασώ...

Ψάδες, καλάθια, καλάμια πεταχτή-
καν στὸν ἄερα, ἀκόμη καὶ τὸ πέδιλο
τῆς ὑποφαινομένης πού, κατὰ τὰ φαι-
νόμενα καί... τὰ λεγόμενα, εἶναι ἡ
πιὸ τρελλὴ ἀπ' ὅλες.

Τὰ θῦματα τῆς ζουλοῖας μας, ξανα-
πέσανε. Οἱ ἄλλες τ' ἀρπάξανε καὶ δρό-
μο! Ἐγώ, ὡς πού νὰ κουμπώσω τὸ πέ-
διλό μου καὶ νὰ φτάσω τίς ἄλλες πού
εἶχαν προχωρήσει, εἶδα κι' ἔπαθα.

Φτάσαμε στὶς σκιές, πού βρισκόνται
στὴν ἄκρη τοῦ ἀπέραντου περβολιοῦ τοῦ
θεῖου μου κι' ἀρχίσαμε τὴ λεηλα-
σία.

Τὰ καλάμια ἀρχίσανε τὴ δουλειά
τους, μὰ εἶδαμε ὅτι τὰ σῦκα πέφτον-
τες χάμω λυώνανε καὶ πολλὲς φορὲς
λυώνανε στὸ κεφάλι ἢ στὸ πρόσωπο ἑ-
κείνης πού τὰ μάζευε. Γι' αὐτὸ ἀπο-
φασίσαμε νάνεβῃ μιὰ ἀπὸ μᾶς σὲ κανένα
δέντρο. Τὸ σπουδαιότερο ὅμως ἦταν
ποῖα θ' ἀνέβαινε.

— Οἱ μεγάλες δὲ μποροῦν ν' ἀνε-
βῶν, δήλωσε ἡ Νίνα.

— Ἀμ' βέβαια, μεγάλη μου, γιὰ ν'
ἀνεβῆς στὸ δέντρο εἶσαι «μεγάλῃ», γιὰ
νὰ κἀνῃς τρέλλες δέν...

— Ἐλα, Κίτσα, σῶπα τώρα, τί λές,
μαλώνετε;

— Οὔτε ἡ Ἐλλη δὲ μπορεῖ ν' ἀνεβῇ,
γιατὶ εἶναι μικρὴ καὶ θὰ τσακιστῇ.

— Τότε θ' ἀνεβῶ ἐγώ; φώναξα.

— Βέβαια, κυρία μου, κι' ετοίμασόν!

Γιὰ μιὰ στιγμὴ ξύνισα τὰ μούτρα
μου, βλέποντας ὅμως τὸ ἀδιέξοδο καὶ
μὴ θέλοντας νὰ δεῖξω ὅτι ἀκούω τίς
ἄλλες, ἔκανα τὴν εὐχαριστήμένη.

— Τόσο τὸ καλύτερο ποὺς θὰ κά-
νῃ ὅμως τὴ σκάλα;

— Νά, ἀπ' αὐτὴ τὴν πέτρα θ' ἀνε-
βῆς στὸν ὅμο μου, ἔπειτα σ' αὐτὸ τὸ
κλαρί, ἔπειτα...

— Καλὰ, καλὰ, κατάλαβα καὶ θὰ
κόβω σῦκα νὰ σᾶς πετάω;

— Ὅχι θὰ τὰ βάξῃς στὸ καλάθι.

— Καὶ σεῖς τί θὰ κάνετε;

— Ἐμεῖς; χμ... μ... μ...

— Ἀπορία φάλτου βῆξ. Κατάλαβα:
σεῖς θὰ καθόσαστε ἀπὸ τὰ τρώετα ἔτοι-
μα. Πολὺ καλὰ, τεμπέλες μου, ἐγὼ θὰ
φάω τὰ περισσότερα καὶ τὰ πιὸ γινο-
μένα.

Μπρός, κυρία σκάλα! Ὅσοι!

Σὲ λίγη ὥρα καὶ τὰ δυὸ καλάθια γε-
μίσανε καὶ τὸ στομάχι βέβαια τῆς ὑπο-
φαινομένης περισσότερο.

— Μπρός, γυρίζουμε;

— Ναί, γιατί ὁ ἥλιος βγήκε, κι' ἂν
κάτσουμε περισσότερο, θὰ ψηθούμε.

— Ἐμπρός, Ἐλλη, πᾶσε τὸ ἕνα κα-
λάθι μὲ τὴ Νίνα, καὶ σύ, Κούλα, τὸ
ἄλλο μὲ τὴ Λέλα. Ἐγὼ θὰ κρατῶ τὰ
ἄχρηστα καλάμια σᾶς.

Καταλαχανιασμένες γυρίσαμε σπῆτι
καὶ σὲ κακὰ χάλια. Τὸ ἄσπρο λινό τῆς
Ἐλλης, εἶχε γίνει κοκκινωπὸ κι' ὅλο
μπάφες, — μπάφες ἀπὸ τὰ σῦκα.

Ἡ ψάθα τῆς Κούλας ἀπὸ ἄσπρη εἶ-
χε γίνει καφετιά καὶ τὸ χάρτινο καπέ-
λο τῆς Λέλας πού μὲ χίλια βάσανα
εἶχε κατορθώσει νὰ πλέξῃ, ἦταν γιὰ
τὰ σκουπίδια τῆς Νίνας τὸ φουστάνι
εἶχε σισιεῖ ἀπὸ τὸ καλάθι, κι' ἐγὼ
κρατοῦσα στὸ χέρι τὰ γεμάτα χῶμα
καὶ λάσπες πέδιλά μου.

Εἴμαστε ἰδρωμένες λαχανιασμένες,
κουρελιασμένες, ἀλλά, πόσο εὐχαρι-
στημένες!

Χαραυγή

ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΒΟΧΗ

Τὸ μεγάλο φορτηγὸ «Τιτανικός»
σταμάτησε ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα μας πο-
λὺ πρωί, στὶς πέντε καὶ κάτι. Νυσταγ-
μένοι, γιατί δὲν εἶχαμε χορτάσει τὸν
ὑπνο, τὸ ὑποδεχθήκαμε ὅπως κάθε
χρόνο μὲ ἀλαλαγμοὺς χαρᾶς. Μᾶς ἔχει
γίνει συνηθιστὸ, σὰν καὶ δικό μας,
ἀρκεῖ νὰ μὴν ἔχῃ τὴν τύχη τοῦ συνω-
νύμου του. Μᾶς ἔρχεται αὐτὴ ἡ σκέψη
ἀπὸ τ' ὄνομα τοῦ γραμμένου μὲ μεγάλα
γράμματα στὰ πλευρά του. Ἀλλά...
ταξιδεύει στὴ στεριά κι' ἔτσι ὁ κίνδυ-
νος εἶναι μικρότερος.

— Νὰ φορτώσουμε! προστάζει ὁ
μάρμπα-Νικόλας, ὁ δὴγος τοῦ πε-
λώριου φορτηγοῦ, μ' ἕνα ὄφος τουλά-
χιστο στρατηγοῦ. Κι' ἀμέσως γεμίζει
ὁ δρόμος ἀπὸ πράγματα ἀνόμοια κι'

ἀταίριαστα, πού γιὰ πρώτη φορὰ βρέθη-
καν μαζὶ καὶ πάλι θὰ χωρίσουν.
Σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ δρόμος μας παίρνει
τὴν ὄψη λαϊκῆς ἀγορᾶς. Σκάφες δίπλα
σὲ ντιβάνια, καὶ σαῖξ-λόγκ ἀγκαλιασμέ-
νες μὲ τὸ καζάνι τοῦ πλυσταριοῦ, καὶ
μπόγοι διαφόρων χρωμάτων, καὶ κα-
ρέκλες καὶ σκαμνιά καὶ σιδερικά, καὶ
μύρια ὅσα μικροπράματα πού λέγον-
ται νοικοκυριὸ καὶ πού, ὅπως τὰ βλέ-
πει κανεὶς, φαντάζεται πῶς ποτὲ πιά
δὲ θὰ ταχτοποιηθοῦνε.

Κι' ὅμως φορτώνονται καὶ ξεφορτώ-
νονται αἰσιῶς στὴ Γλυφάδα, καὶ τα-
χτοποιοῦνται ὡς τὸ Σεπτέμβρη, πού θὰ
ξαναμπερδεύουν πάλι καὶ θὰ ξανασινα-
χτοῦν.

Τελος πάντων, αὐτὴ ἡ ἀναστάτωση,
κάθε χρόνο, δημιουργήθηκε γιὰ νὰ ἀ-
ναπνέῃ κανεὶς ἄερα καθαρό, ἀλλ' ἀ-
σφαλῶς καὶ γιὰ λίγη ποικιλία στὴν κα-
θημερινὴ μονοτονία τῆς ζωῆς.

Καὶ λογιζόμαστε ἀπὸ τοὺς εὐτυχεῖς
θνητοὺς πού, φεύγοντας ἀπὸ τ' ἀθη-
ναϊκὸ καρίνι, ἀπολαμβάνουμε γιὰ ἕνα
τρίμηνο τὸ πράσινο, τὸ γαλανό, τὰ
μπάνια τὰ δροσερά καὶ τὰ δροσίου-
στα βραδυνὰ τῆς ἐξαιρετικῆς ὥραιας
γλυφιδιώτικης τοποθεσίας.

Ἀνθισμένο Θυμάρι

ΕΝΑΣ ΤΡΕΛΛΟΣ

Καὶ ποίος δὲν τὸν θυμάται; Ποίος,
ἀπ' ὅσους τὸν συναντοῦσαν στὸ δρόμο
τους κάθε μέρα, εἶναι δυνατό νὰ τὸν
ἔχασε; Μοῦ φαίνεται σὰ νάταν χτές.
Ἡ εἰκόνα του, μ' ὅλη τῆς τὴν τρα-
γικότητα, εἶναι ὀλοκάθαρο ζωγραφι-
σμένη στὸ μυαλό μου.

Τὸν βλέπω πάντα τὸν ἴδιο: οὔτε
πιὸ γέρο, οὔτε πιὸ νέο. Οὔτε πιὸ κα-
θαρό, οὔτε πιὸ θωμάκο. Οὔτε πιὸ κα-
λὰ στολισμένο, οὔτε πιὸ κουρελιό. Πάν-
τα μὲ τὸ ἴδιο ρούχο τὸ τριμμένο στὶς
ἄκρες τῶν μανικιών καὶ στὸ γιανὰ.

Τὸ τριχωτὸ τοῦ στήθος, πάντα ἀνοι-
χτό, χωρὶς πουνάμισο, μόνο μιὰ σκιά
φανέλλας τὸ σκεπάζει. Τὸ κεφάλι του
πάντα στέχει περήφανο μὲ τὰ μακριὰ
του μαλλιά.

Ὅταν τὸν βλέπαμε, τρέχαμε γύρω
του, σχηματίζοντας μιὰ παράξενη ἀ-
κολουθία, χιρῶμασε νὰ τὸν ἀκούει.
Ἡ παραξενία πού βρισκαμε στὰ λόγια
καὶ στὰ καμώματά του μᾶς γοήτευε ἐ-
κείνη τὴν ἐποχὴ.

Τὸ ὄφος του ἦταν πάντα σοβαρὸ καὶ
περίλυπο. Μιὰ βαθιὰ μελαγχολία ἦ-
ταν ζωγραφισμένη στὸ χλωμό του πρό-
σωπο. Βυθισμένος στὰ σκοτάδια τοῦ
λογικοῦ του, δὲν εἶδνε καμμιά προ-
σοχή σ' ὅ, τι γινόταν γύρω του. Διφοῶς
μονολογοῦσε. Μιλοῦσε ἀκόμα καὶ στὰ
δέντρα, στὸν οὐρανὸ, στὸν ἥλιο. Ἀ

Νά, αυτοί... ναι αυτοί μόνο με καταλαβαίνουν, (κι' έδειχνε το στυλό). Αυτοί... μά είναι μακρυνά και δεν άπαντούν. Κάποτε θάπαντήσουν.» Και μās γύριζε τις πλάτες του κι' έξακολουθούσε το δρόμο του με βιαστικό βήμα.

Μιά μέρα χάθηκε. Ούτε ξαναφάνηκε πιά ποτέ. Πού πήγε; Τι άπέγινε; Μήπως τόν κάλεσαν εκείνοι που μπορούσαν νά τόν νιώσουν;

Βέδας

Γ Α Λ Ο Ι

Στην αϋλή των νοικαρέων μας, πέντε γάλοι βορτάζουν καμαρωτοί, καμαρωτοί, Τί χοντροί που είναι! Φαίνονται σάν κατευχαριστημένοι, ίσως που δεν έχουν δοσοληψίες με τη λίρα...

Απ' όλα τους τὰ φερσίματα, ένα πράγμα μ' έκανε νά τους προσέξω περισσότερο: 'Η μεγάλη τους φλυαρία. Δεν παύουν νά λένε, νά λένε. Συζητήση που στην έχουν στήση! Τί ζητήματα έχουν νά λύσουν οί Γάλλοι, — ά! — παρντόν οί γάλοι ήθελα νά πώ!

Μά σά νά με κοιροδεύουν. άρχινάνε τὸ τραγούδι. Καί με τί τάξη! Πότε ό ένας, πότε ό άλλος, πότε όλοι μαζί: — γλοῦ, γλοῦ, γλοῦ. Όλη τήν ήμέρα να- νηγύρι!

Τ' άπόγευμα βγήκα έξω. Όταν γύρισα, μου φάνηκε σάν ήσυχία. Πώς συμβαίνει αυτό; ά, οί γάλοι, θυμήθηκα! αλήθεια, τί γίνονται; δεν άκούγονται.

Τρέχω νά δώ... Οί κακόμοιροι ήταν κρεμασμένοι στην κουζίνα, στη σειρά, μαδημένοι, με τὰ κεφάλια κάτω που πριν με τόσο καμάρι κρατούσαν ψηλά, και χωρίς τὰ φτερά που τούς έδιναν τόσο μεγαλείο...

Ας είναι, πάλι θά φιγουράρουν — άλλ' αυτή τή φορά στο τραπέζι των άρραβώνων τής κόρης των νοικαρέων.

Ελπίζουσα Έλλάς

ΜΑΘΗΜΑ... ΩΔΙΚΗΣ

Ξέρετε; Χρημάτια κάποτε και... καθηγήτρια τής Ωδικής. Παρέδιδα μαθήματα... κατ' οικον. Κι' αυτό έγινε τὸ περασμένο καλοκαίρι.

Μαθητές είχα δυό αδελφάκια, τὸ Σασάκη και τή Λίτσα. Τὸ ένα έξη καί τάλλο τεσσάρων χρονών. Ήταν ξαδελφάκια μου και καθόμαστε στο ίδιο σπίτι, στο χωριό που παραθερίζαμε.

Τὸ πρώτο και τελευταίο μάθημα έ έγινε ένα αὐγουστιάτικο άπόγευμα. 'Ο οὐρανός ήταν φουρτουνιασμένος κι' οί συχνές άστραπές και βροντές προμηνούσαν μεγάλη βροχή. Γιαυτό δεν βγήκαμε έξω.

Καθισμένη λοιπόν μαζί τους μέσα στο δωμάτιο, τὰ μάθαινα τραγουδιά:

«Είχα ένα φίλο Δημητράκη...

Και με συνώδευαν και τὰ δυό ύψωνοντας μ' όλη τους τή δύναμη τις παιδικές τους φωνούλες:

... πούτρωγε όταν δεν πεινούσε, μόνο ένα ψητό, λίγα μακαρόνια κι' έντεκάμιον πεπόνια.

— κι' έντεκάμιον πεπόδοονιαααα, έπανέλαμβαναν τὰ μικρά.

— Αχ, νά ήμουν ό Δημητράκης εγώ, τί καλά! κάνει ό Σασάκης άνοίγοντας λαίμαργα τὰ μάτια.

— Γιατί;

— Για νάτρωγα έντεκάμισυ πεπόνια με μιάς!

— Κι' άν ήταν καρπούζια; Τὰ ματάκια άνοίξανε πιά πολύ. Μά τώρα κι' ή μικρούλα Λίτσα γλείφεται.

— Πιό καλά!

— Άγαπάτε λοιπόν τὰ καρπούζια; Και δεν μου τὸ λέτε τόνον καιρό;

— Γιατί; Μήπως έχετε;

Και τὰ ματάκια γυρεύουν έδω και κει νά δούνε... τάνύπαρκα καρπούζια.

— Που είναι τα; Που είναι τα;

— Ποιά; τὰ καρπούζια; Άμέσως.

Έλα δώ, Λίτσα.

Η μικρούλα πλησιάζει δειλά με τὰ ματάκια καρφωμένα περίεργα στὰ δικά μου.

— Έλα και σύ, Σασάκη.

Πλησιάζει κι' αυτός.

— Λοιπόν, λέγω πιάνοντας τὰ δυό κεφαλάκια. Έχω δυό καρπουζάκια. Νά τὸ ένα τὸ μεγάλο — και δείχνω τὸ κεφάλι τὸυ Σασάκη. Νά και τάλλο τὸ μικρό — τής Λίτσας...

— Καλέ, τί λές; Αυτό είναι κεφάλι... δεν είναι καρπούζι!

— Αφοῦ σου λέω εγώ. Καρπούζι είναι. Δεν πιστεύεις; Φέρε, Σασάκη, τὸ μαχαίρι τής κουζίνας νά τὸ κόψουμε... νά δῇ.

— Ω! ω! μαμάκα μου! τὸ... καρπούζακι μου, μαμάαα! — βάζει τις φωνές ή Λίτσα τρέχοντας έξω, ένῶ εγώ σκάω στὰ γέλια.

— Έλα νά κόψουμε, Σασάκη, τὸ δικό σου...

— Και τὸ δικό μουουουου, μαμάαα!

Τὸ καρπουζάκι μουουουου...!

... Και τὸ τόσο άραιο μάθημα τής...

Ωδικής τελείωσε με μιά περίφημη συναυλία-θρηνοδία.

Ρέλια

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Η μικρή Ζαίρα ρωτά τήν άδελφή της:

— Αλήθεια, οί γάλλοι σκύλοι πώς λένε τὸ γάβ γάβ γαλλικά;

Χρυσόσύννεφο

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Αθήναι, 42 όδὸς Εὐριπίδου, τήν 30ην Αὐγούστου 1932

ΔΗΛΩΣΗ

Δεν παραλαμβάνω γράμματα με άνεπαρκές γραμματόσημο, για τὰ όποια πρέπει νά πληρώσω πρόστιμο. Ζυγίζετε τα και βάτετε τὸ γραμματόσημο σωστό.

— Δεν άπαντῶ σε κανένα, όταν με ρωτᾷ για πράγματα που τὰ έχει ό 'Οδηγός τὸυ Συνδωρομητῶ. Τιμάται δρ. 5, ταχυδρομικῶς δρ. 6 για τὸ 'Εσωτερικό και πρέπει νά τὸν προμηθευθῇ όποιος θέλει νά λαβαίνη μέρος στην κίνηση.

ΠΩΣ πάνε οί καλοκαιρινοί Διαγωνισμοί; Έργάζεστε, έτοιμάζετε, ή περιμένετε τις τελευταίες ήμέρες τής προθεσμίας, για νά... τή χάσετε;

Τάσος Δούζη, ό κ. Ξενόπουλος έλαβε τὸ ευχαριστήριο γράμμα σου για τήν άφιέρωση που σου έγραψε στο άντίτυπό σου του «Κόκκινου Βράχου». Ναί, ευχαρίστως θά σου υπογράψω και τὸ άλλο, και μακάρι νά σε βλέπαμε κάποτε στὰς Αθήνας.

— νά γνωρίσουμε κι' από κοντά ένα τόσο καλό μας φίλο. Υπόλοιπο στή διάθεσή σου δ., 9,20.

Περαιστικά, Βολιώτικο Ναυτάκι. Τήν τύχη τὸυ κομματιῶ σου θά τή μάθης άμα έρθη ή σειρά του νά τὸ διαδώσω. Και τώρα περιμένω νά μου ξαναγράψης, για νά μάθω πώς έγινες καλά.

Αφοῦ ήταν τὰ μαθήματα, 'Ιθωμη, δεν πειράζει. Χαίρω που οί κόποι σου ικανοποιήθηκαν μ' ένα τόσο καλό βαθμό. 'Ορατα πράγματι περνᾷς τις διακοπές σου. Ούτε στην άπόλυτη τεμπελιά παραδίδουσαι, ούτε παρακουράζεσαι με σοβαρά διαδόσημα. Και τώρα πότε θά μου ξαναγράψης;..

Ολιμμένη Γοητεία, έν' από τὰ κομμάτια σου, πολύ καλό, δημοσιεύθηκε στο προηγούμενο φυλλάδιο. Άλλη φορά νά μὴν άνομονηγῇ, γιατί πρέπει νά ξέρης πώς αὐτὰ άργούν. Και νά μὴ μου στέλνης άλλο κομμάτι, άν δεν ιδῇς τί έγινε τὸ προηγούμενο.

Μά τή φαντάζουμαι αὐτὴ τή χαρά και τήν περηφάνεια, Χρυσὴ Πεταλούδιτσα. Τώρα είσαι Διαπλάσσοπουλα και με φευδώνυμο. Μικρὸ πρᾶγμα είναι; Ναί, άμα τελειώσης αὐτὴ τή μετάφραση, μπορείς νά μου τή στείλῃς νά τήν ιδῶ. 'Ε, βέβαια, σάν άδελφές που είστε, μπορεί ή μιά νά βοηθῇ τήν άλλή σε όλα...

Έλαβα, Οαργαλέα 'Ελληνίς, και περιμένω και τάλλα. Ναί, κι' εδῶ κανει τώρα πολλή έσση, άλλὰ τὸ βράδυ δροαίξει. Παγωμένο νερό βέλεις για τὸν 'Αστρονόμο'; 'Ε, τώρα τὸ καλοκαίρι άς είναι και παγωμένο...

Ω, είμαι πολύ ευχαριστημένη από σένα, 'Ασάλευτη Ζωή, αφοῦ μόνή σου από τήν τάξη σου προδιδόσθηκες με άριστα. Είδα και τί άραια περνᾷς στο Ληξούρι. Τὸ καλύτερο για μένα, που βρήκες εκεί ήσυχία νά μου γράψης. Κι' είχα πολὺν καιρό νά λάβω γράμμα σου...

Και σὺ, Πονεμένο Χαμόγελο, άργησες. Άλλὰ αφοῦ τώρα θά μου γράψης συχνά, δεν πειράζει. Και μὴ φοβάσαι πὼς θά σε βαρεθῶ ποτέ, δεν βαριέμαι εγώ τὰ παιδιὰ μου. Σὺ έστείλα τὰ τρία φύλλα που ζήτησες και 12 τετράδια.

Διάβασα τὸ γράμμα σου, Βρυσούλα, και είδα πόσο εὐτυχισμένη είσαι τώρα τὸ καλοκαίρι, νά διαβάξῃς κάτω από τὸν ήσκιο τῶν πυκνῶν δέντρων τή «Γαλάζια Μαμά» που είναι τόσο όμορφο μυθιστόρημα, και τὸ «Θηριοτροφεῖο» που είναι τόσο άστείο, τόσο άστείο!...

Όχι, Χωρίς Φτερά, εκεί πέρα δεν έχω άλλον συνδωρομητή. Γράψε στον έξαδελφό σου πὼς χάρηκα πολὺ και τὸν περιμένω. Είχες λάβει μέρος και στο Διαγωνισμό τῶν Λύσεων που δημοσιεύθηκαν τάποτελέσματά του; Περιέργο! Πὼς λοιπόν δεν σάνεφερα; Νομίζω πὼς έλαβες στον έπόμεινο και δεν θυμάσαι καλά.

Ευχαριστῶ, Κεφαλλονίτη, που έλαβες τὸν κόπο νά μου άντιγράψῃς αὐτὸ τὸ άρθρο, γιατί «Διδασκαλικὸ Βήμα» δεν παίρνω και δεν θά τὸ έβλεπα ποτέ. Κι' είναι, αλήθεια, πολὺ σπουδαίο τὸ άρθρο τής δασκάλλισσας Π. 'Αφεντούλιδου, γιατί δείχνει τί άραια έντύπωση έκαμει στο δασκαλικὸ κόσμο ή συστατικὴ έγκύκλιος τὸυ 'Υπουργείου. — Τις παραγγέλλεις σου έξετάλεσα. Φίλησέ μου τήν άδελφούλα.

Έτσι είναι, Μαγεμένο Νησάκι, για όλους τήν ίδια άγάπη έχω και τήν ίδια φροντίδα, χωρίς εξαίρεσεις. Μόνον που δεν μπορῶ νά τούς ικανοποιῶ όλους όσο γρήγορα επιθυμῶ. Και πολλούς, στο τέλος, αναγκάζομαι νά τούς άφηνω για τὸ έπόμενο. Πολὺ μου άρεσε ή περιγραφή αὐτῆς τής έκδρομῆς με θάλασσα και με Διάπλασι...

... Για τάλλα, σύμφωνοι.

Η άπάντησή σου δεκτὴ, Φιδόρο τὸυ Δεβάντε. Καλὴ ή ιδέα σου για τὰ γατάκια,

άλλὰ πρέπει νά κάμῃς τήν πρόταση με Μικρὴ Άγγελία. Γιατί άν τήν έκανα εγώ, όλοι όσοι έχουν πρὸς άποκατάσταση γατάκια, θάπαιτούσαν νά τὸ πῶ εγώ, και τότε τί θά γινόταν;... Κι' έν' άλλο παρατηρῶ: τὸ γράφισό σου γίνεται όλοένα και πιό βιαστικό. Βέβαια μεγαλώνεις, δεν μπορείς πιά νά γράφῃς ένα-ένα γράμμα όπως σάν ήσουν παιδί. Άλλὰ νά σταθῇς ως εδῶ. Άλλοιῶτακα θά γίνῃς δυσάναγνωστη.

Αφοῦ έχεις έξετάσεις για τὸ θυμνάσιο, Τρελλὴ Χορεύτρια, πρέπει βέβαια νά διαβάξῃς. Γράψε μου όμως και κάπου-κάπου Σὺ έστείλα 8 τετράδια.

Μακεδονικὸν Έντελβαίς, διεβίβασα στον κ. Φαίδωνα δλ' αὐτὰ που γράφεις και, βαθιά συγκινημένος, σε ύπερευχαρίστη. Χαίρω που είσαι κατενθουσιασμένη με τούς καλοκαιρινούς. Διαγωνισμούς. Για φωτογραφία θά κάμω τὸυ χρόνου. Έστείλα 10 τετράδια.

Σωστή περιπέτεια, βλέπω, Παλῆα 'Αθήνα, προκάλεσε τὸ τόσο άνέληπτο για σένα Πρώτο Βραβεῖο! Σε φαντάσθηκα και νή τή στιγμή που γύρισες χέλα-χέλα στο σπίτι κι' έπιασες «σάν άνεμοστρόβιλος» στην κάμαρα τής θειᾶς... Τώρα περιμένω τή φωτογραφία σου.

Η Κορφαίτοπουλα μου στέλνει σήμερα ένα μεγάλο γράμμα... έμμετρο άπ' τήν άρχή ως τὸ τέλος! Και νά πὼς τὸ δικαιολογεί ή ίδια:

Τὸ γράμμα που σου γράφω

Και είν' όλο σε αἶσι.

Αστεῖο θά σου φανῇ.

Μά έχω έναν... όλοστο,

Που χάρη στο ματάτρο

Μου έξακολουθεῖ.

Πολὺ γέλασα και με τις 16 στροφές, τή μιά πιό έξυπνη άπ' τήν άλλη. Άλλὰ για τή Σελίδα δεν κάνεις. Άλλωστε για τή Σελίδα μου στέλνεις κι' άλλο συγχρόνως — που δεν επιτρέπεται.

Τὰ έλαβα όλα, Λαφονούλα, και σου έστείλα δέκα τετράδια. Πολὺ μ' ευχαρίστησε τὸ γραμματάκι σου. Με λίγες γραμμές μου έδωσες και τήν εικόνα αὐτοῦ τὸυ ωραίου χωριάτικου γάμου που είχες τήν τύχη νά ιδῇς στην έκδρομή.

Η πρωτοτυπία, Νάμισσε, είναι δύσκολο και πολὺτιμο πρᾶγμα γι' αὐτὸ άκριβῶς ήρθε σε άνώτερη θέση από άλλους ό μύθος «Σκυλὶ και Καθρέφτης». Είναι πρωτότυπος, αδιάφορο άν δεν είναι και τέλειος. Ναί, τὰ «Δυό Μουλάκια» θυμίζουν τὸ γαῖδαρο με τὸ αλάτι και τὸ γαῖδαρο με τὰ σφουγγάρια: είναι μιά παραλλαγή! άλλὰ κι' ό θαυμάσιος αὐτός μύθος δεν είναι πρωτότυπος τὸυ Λαφονταίν, παρά μίμηση αίσωπειού, όπως και πολλοί άλλου τὸυ γάλλου μυθογράφου. Έτσι κι' ή Δούλη Δωδεκανήσος μιμήθηκε — γιατί μίμηση είναι, όχι μετάφραση — τὸ μῦθο «Le Buisson et la Rose» τὸυ Ie Bailly.

Με γειά τὸ καινούργιο σπίτι, Νυφούλα τ' Οὐρανό. Ναί, αφοῦ είχες τέτοια φασαρία, πρέπει νά σου συγχαρώ και τὸν άργοπορία και... τὸ έξωτικό μελάνι τῶν γράμματός σου. Θά δημοσιεύσω πρώτα τὰ ποτελέσματά του Διαγωνισμοῦ Διηγήματος, και κατόπι θά προκηρῶ τὸ Πένταθλο. Σὺ έστείλα τὸ βραβεῖο σου.

Με πολὺ ένδιαφέρον διάβασα, Άργιολούλοδο, τὸ μεγάλο σου γράμμα. Με λύπησαν και μένα τάποσπάσματα τής αλληλογραφίας σου με Διαπλάσσοπουλα, που μὸν παραβέβαιε. Είναι, αλήθεια, τόσο θλιβερό νά βλέπῃ κανείς παιδιὰ και κορίτσια άπαισιόδοξα κι' άπογοητευμένα άπ' αὐτὴ τήν ήλικία! Εὐτυχῶς, εἰς είσαι αἰσιόδοξος.

Ακόμα, έχεις πολλά έπιχειρήματα ὑπὲρ τής αἰσιοδοξίας και τὰ γράφεις άραια. Στοχαζόμαι λοιπόν πὼς θά έξασκήσης μιά πολὺ εὐεργετικὴ έπίδραση στὰ Διαπλάσσοπουλα που σου γράφουν. Κι' αὐτός μὴν τὴν αλήθεια, είναι ένας άραιος ρόλος...

Όλα, βλέπω, τὰ διαβάξεις, 'Εδῖθ, (μά κανείς!) Πραγματικῶς, στο «Χωρίς Τίποτα» ὑπάρχει και μιά έκτενης περιγραφή τὸυ «τράκ» που έχει ό συγγραφέας στην προμερία ενός έργου του. Άλλὰ που ξέρεις άν κι' αὐτῆς τις λεπτομέρειες ό κ. Ε. δεν τις πήρε άπ' τὸν έκούτο του, κι' άν κάποτε δεν κρύφτηκε κι' αὐτός σ' ένα καμαρίνι;... Παρηγορῶ λοιπόν για τὸ τράκ που σε πιάνει και σένα στο σχολείο (ή όχι);. Και νά, πλησιάζει ό καιρός που «θά ξαναφορέσης τή μαύρη ποδιά και θά πάρῃς τὰ βιβλία ὑπὸ μάλης»...

Καθὼς θά είδες, Γούλη 'Ανθη, στο προηγούμενο γράμμα σου δεν μπόρεσα νά παντήσω. Αὐτὰ που μου γράφεις σήμερα για τήν ὦρα είναι... περασμένα, γιατί από 1ης Σεπτεμβρίου γυρίζω στην παλιά. Άλλα χαίρω μένα! Έλαβα και τή φωτογραφία σου.

Έδῶ σταμάτη. Σε μερικά γράμματα που μένουν θάπαντήσω στο έρχόμενο, γιατί γράφουν ένδιαφέροντα πράγματα και δεν μπορῶ νά τάψῃσω έτσι. Άλλωστε δεν είναι και τόσο πολλά...

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Απορρίπτονται: «Καλοκαιριάτικη βραδυά» τής 'Αρετῆς. Τή συχαίρω για τὸ ζήλο της, άλλὰ τή συμβουλεύω νά γράφῃ σε πιό άπλη γλώσσα. Ας ιδῇ σε τί γλώσσα είναι γραμμένα τὰ κομμάτια τής Σ. Σ. Σ. που δημοσιεύουμε και όλη ή Διάπλασις. — Όταν ξαναγύρισε. Πολὺ μεγάλο, κι' άν ακόμη δημοσιεύεται σε δυό συνέχειες. Έχει λογοτεχνικὸ γράψιμο βέβαια και είναι άρκετά όμοιο, άλλὰ έχουμε δημοσιεύσει δυό-τρία κομμάτια με τὸ ίδιο θέμα. Γιατί δεν ζητάς πιό πρωτότυπες έμπνεύσεις; — «Στον παθαμένο άδελφό μου» τὸυ Γιάννη Δεβίου. Μου φαίνεται πὼς τὸ ποίημα αὐτὸ τὸ έχω και πάλι άπορρίψει. Και τώρα, δυστυχῶς, δεν μπορῶ νά τὸ άγκρίνω, γιατί μόνο αίσθημα δείχνει. Κατὰ τὰ άλλα είναι όλοτελα άτεχνο. — Πὼς έπλήρησε τὸ Μπενίτο Μουσολίνι» τής Αϊάνας. Πολὺ νόστιμο, άλλὰ τὸ χαλῶν οί πολλές έλλληνικοῦρες. Γι' άστεῖο. Βάζει κανείς κάπου-κάπου, άλλὰ όχι τόσο συχνά. Δεν τὸ ξαναγράφει; — «Φιλοζωία (θέλει νά πῇ «Ζωοφιλία») και Φιλανθρωπία» τὸυ Μ. Μ. Έχει πολλά προτερήματα. Άλλὰ είναι πολὺ έκτενές. Και, τὸ κυριότερο, άδικαί τούς ζωοφίλους, που είναι τόσο πολιτισμένοι άνθρωποι, αφοῦ άγαποῦν και τὰ ζῶα σάν ανθρώπους. Έγὼ δέ θεωρῶ καθόλου τή ζωοφιλία αντίθετη στή φιλανθρωπία. Όποιος είναι ζωοφίλος είναι και φιλόανθρωπος. Άλλὰ πολλοί φιλόανθρωποι δεν είναι άκόμα και ζωοφίλοι. Κι' αὐτούς ίσα-ίσα πρέπει νά προσηλυτίζουμε, δείχνοντάς τους πόσο είναι άξια άγάπης, φροντίδας, προστασίας και τὰ καίμένα τὰ ζῶα. Ακόμα, όταν βλέπουμε μιά πλούσια κυρία νάχη σάν και τί τὸ σκυλάκι της, δεν πρέπει νά κάνουμε τή σκέψη πὼς τὰ λεφτά που φοβέται γι' αὐτὸ — και τί στοιχίζει ένα σκυλάκι! — θάχανε καλύτερα νά τὰ δώσῃ σ' ένα φτωχὸ άνθρωπο. Γιατί τὸ σκυλάκι έκείνο τής δίνει μιά πολὺ μεγάλη ευχαρίστηση, και τὸ κατωκάτω έχει τὸ δικαίωμα καθέναν νά δίνῃ στον έαυτὸ του δσες ευχαριστήσεις θέλει και μπορεῖ. Τὸ διήγημα τὸυ Μ. Μ. θά έλάπτε τήν ιδέα και τήν προπαγάνδα τής ζωοφι-

λίας. Γι' αὐτὸ κυρίως τὸ άπορρίπτω. — «Ματαιοδοξία» τὸυ 'Ολιβέρου Κρόμβελ. Καλὸ άνέκδοτο, άλλὰ κακὴ ή μετάφραση. 'Ο Κ. πρέπει νά έξασκηθῇ άκόμα στή γλώσσα. — «Έσση και κρύο» τής Μελαχροινῆς Συριανοπούλας. Γνωστότατο άνέκδοτο, που πολλές φορές δημοσιεύθηκε ως Παιδικὸ Πνεῦμα. — Μαργαρίτες» τὸυ Κρητικῶ 'Ακρογιαλιῶ. Άρκετά καλογραμμένο, άλλὰ ή ιστορία όχι τόσο φυσική. Φαίνεται πλασμένη και βεδιασμένη. — «Ονειρο» τής Σ. Π. Σ. Ποίημα είναι ή πεζο; Όπωςδήποτε άρρυθμο κι' άνώμαλο. 'Η ιδέα πολὺ καλὴ. Θά μπορούσε νά ξαναγραφῇ. — Θά εξακολουθῇσω.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

οί συνδρομηταί μου, διαν λήγη ή συνδρομή των, νά τήν άνανεώνουν άμέσως, χωρίς νά με υποβάλλουν εις τὸν κόπον και τὸ έξοδον νά τὸ υπενθυμίζω στον καθένα ιδιαιτέρως. 'Η έγκαιρη άνανέωση τής συνδρομῆς είναι τὸ πρώτιστον χρέος τὸυ καλοῦ συνδρομητοῦ.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δεν έγκρίνεται, ούτε άνανέεται, άν δεν συνοδεύεται από τὸ δικαίωμα, άρ. 10. — Τὰ έγκρινόμενα ή άναυδοῦνα ίσχυουν άς τήν 30 Νοεμβρίου 1932. Όσα συνοδεύονται από Α, άνήκουν σε άγόρια και όσα από Κ, σε κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Δελφινάκι, α. (ΑΒ). 'Ικαρος, α. (ΕΒ). Εὐροδίκη, α. (ΕΒ). Εὐξείνος Πόντος, α. (ΙΧ). Ραγισμένο Βιολί, α. (ΠΑ). Μυστηριώδης Καβαλλάρης, α. (ΓΓ). Διάττων 'Αστήρ, α. (ΑΜ). Πικροδάφνη, κ. (! —!).

Η Διάπλασις άσπάζεται τούς φίλους της: Ρασπουτίν (Έλαβα και έστείλα) Δοξασμένο Τριπολιτσιώτακι (έστείλα) Λα' περιμένω και περισσότερα όταν σάφησουν... τὰ παιχνίδια) 'Εδνέιον και 'Ελένη Βαλασάκη (Όδηγόν έστείλα και περιμένω) Πίκμας (έστείλα «Άγγελον τής Άγάπης» και 19 τετράδια) 'Αγνὸ 'Ιθωμη (έστείλα πολὺ για τὸ έσπαθωμ και για τὸ καλὸ σου γράμμα) Δυσόχαρτο (έστείλα 10 τετράδια) Δὸν Κιχότην (τήν έλαβα, άλλὰ δεν προκηρῶ χῆθηκε άκόμα νέος Διαγωνισμός Πνευματ. 'Ασκήσεων, ό 261ος που είδες, ήταν μόνο για Λύσεις) Βεδουίνον (άρατες οί εἰκόνας και σ' ευχαριστῶ που έκαμες τὸν κόπο νά μου τις στείλῃς και νά μεταφράσῃς και τὰ λόγια τους) δυστυχῶς, στην άγγλική έφημερίδα είναι πολὺ θαυμά τὰ ποιήματα και δεν μπορῶ νά τις φωτογραφίσω) Δυναρίαν και Πασχαλιάν (χαίρω που είσαστε πολὺ φίλες και βρισκόσαστε πάντα μαζί και... μαζί μου, για τὰ καλὰ λογάνια σας ευχαριστῶ πολὺ) Παρασπονιάραν (αὐτὸ, είδες, σου άνέκρινα) δεν πιστεύω όμως και νά είσαι...)

Μελαχροινὴν Νεράϊδαν (έστείλα 8 τετράδια) Μαρίνον Βέρναν (ευχαριστῶ πολὺ για τις χαριτωμένες εἰκόνας) Δούλην Δωδεκανήσων (έστείλα ή άπάντησή σου δεκτὴ) Μελαχροινόν 'Ιππότην (ένέκρινα ψευδώνυμο τής άδελφῆς σου, για νάχηται τὸ φυλλάδιο σου) όνομά σου, πρέπει ν' άλλα-

χθῆ ἢ διεσθύνον· ἔσται καὶ τὰ ζητηθέντα
κι' ἔχω σὴ διάθεσίν σου δρ. 7,60· ἔχι, οἱ
Μαγικὲς Εἰκόνες δὲν ὑπάγονται σὲ κανένα
Διαγωνισμό·) **Ἀγραμπελὴν** (τὸ διόρθωσα
αὐτὸ τὸ λάθος τοῦ Κρυπτογραφικοῦ· δ κ.
Φαίδων εὐχαριστήθηκε πολὺ μ' αὐτὰ πού
γράφεις ἀπὸ τὴν παράσταση τῆς «Ἀνιέ-
ζας»·) **Πειραιωτάκι** (καὶ τὸ δικό σου
γράμμα τοῦ τῶδε· τί καλὰ! χαίρω πολ-
λὸ γιὰ δλ' αὐτὰ πού μοῦ γράφεις·) **Αἴ-
γλην** (καὶ μὲ τὸν καιρὸ θὰ κάμῃς καλὴ-
τερα· ναί, νὰ μετράς καὶ τοὺς τίτλους πού
παρεμπίπτουν· στίχοι δὲν εἶναι κι' αὐτοί·)
Μαντῶ Μανυρογένους (ἂν δὲν ἔσται, θὰ
πῇ πὺς δὲν ἔλαβα·) **Ρεάν Κρόνου** καὶ
Ἀῦραν Βορέα (μετὰ χαρὰς!) **Ἀττίδα**,
Ἰω. Σκουῖταν κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἐπιστολάς ἔλαβα μετὰ τὴν 5
Σεπτεμβρίου θάπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 261ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων.
Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου εἶναι δεκταὶ μέ-
χρι τῆς 10 Νοεμβρίου.

543. Δεξιόγραφος

Κερασφόρο στήν οὐρά του
Ἑπτὰ χρώματα τραβᾷ
Καὶ τὸ κάνουν—τί χαρά του!—
Καὶ θεὸ καὶ βασιλιά.

Νέα Ἑλλάς

544. Στοιχειόγραφος

Τί γλυκεῖα φωνὴ πού βγάζει!
Δὲ μαγεύει, σ' ἐνθουσιάζει...
Δεύτερο κεφάλι παύρει;
Στὸ σκοτάδι φῶς σοῦ φέρνει.
Ξεπεσμένη Λαίδη

545. Τονόγραφος

Κάποιον Πτολεμαῖο
Τὸν ὀξυτονίζω
Κι' ἓνα ὥδο... γενναῖο
—Ὅχι δά! — ἐμφανίζω.

Ντάλια

546. Ἀναγραμματισμός

Ρωμαῖον αὐτοκράτορα
Ἄν ἀναγραμματίσης
Καὶ τὸ διπλό του σβύσης,
Τῆς Θεσσαλίας—ἀπρόοπτο! —
Μιά πόλη θάντικρύσης.

Ἀρτανιάν

547. Ἀστὴρ

* * * Ὅριζοντίως πόλις τῆς
* * * Ἑλλάδος· καθεύως πό-
* * * λις τῆς Ἰταλίας· δια-
* * * Σ * * * γωνίως ὠραία τέχνη
* * * * * καὶ τραγικὸς βασιλό-
* * * * * παις.

Ταρζάν

548. Ἐπιγραφή

Υ Α Η Ν Θ Ν Σ
Κ Ι Ε Ι Χ Α Α
Α Ι Ε Ι Ν Κ Ρ

Ζητεῖται ἡ ἀνάγνωσις.
Πρόμαχος τῆς Ἐλευθερίας

549-553. Μαγικὸν Γράμμα

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἐνὸς γράμματος ἐκά-
στης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἐνὸς ἄλ-
λου, πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματι-
σθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι
τόσαι λέξεις:

σκοπός, χάσμα, χῶμα, κτίσις, κόμη,
Μακεδονικὸν Ἐντελβάζ

554. Ποικίλη Ἀκροστιχίς

Τὸ πρῶτον τῆς πρώτης τῶν κάτωθι
ζητουμένων λέξεων, τὸ δεύτερον τῆς
δευτέρας, τὸ τρίτον τῆς τρίτης καὶ οὕ-
τω καθ' ἑξῆς, ἀποτελοῦν ἀμερικανικὸν
κράτος:

1, Νεοῦ ἑλλήν διηγηματογράφος· 2,
Μέγας ποταμὸς τῆς Εὐρώπης· 3, Νεο-
ῦ ἑλλήν ποιητής· 4, Περιήγησις ἀθηναίων
στρατιγός· 5, Βασιλεὺς τῆς Κορίνθου·
6, Αὐτοκράτωρ ἡ Ἄγιος· 7, Κράτος
τῆς Εὐρώπης.

Πέτρος Μιχαηλίδης

555. Φωνηεντόλιπον

γπ - τν - πλσν - σ
Πληρωμένους Ἀετὸς

556. Γεῖφος

Ζη	τὸ	ἴα	ἴα	ο	ο	ο	Ἑλλάς
		πλ	α	ο	ο	ο	Σερβία α'
ἴδια	ἴα	ἴα	ο	ο	ο	ο	Γαλλία
		ἴα	ο	ο	ο	ο	
			ο	ο	ο	ο	

Σπαρτιατοπούλα

Διὰ τοὺς Γαλλομαθεῖς

557. Acrostiche par Contraires

Les initiaux des contraires des
mots ci-dessous forment un grand
écrivain français:

court, fertile, estime, ouest, jour,
géant, inaction, possible, malade.

Φῶρο τοῦ Λεβάντε

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλου 26

359. Ἀναξαγόρας (ἄναξ, ἀγορά, ς.)

—360. Ἀσκός (ἄς, Κῶς.) — 361. Κά-

στρον-ἄστρον. — 362. Γάτος-γάλος.

363. Τ Η Ν Ο Σ 364. ΔΟΥΝΑΒΙΣ

Η Ρ Ω Σ (οἶνος, ὕβρις, Νου-

βία, Αἴας, βουνόν

Ν Ω Ε Ἰούδας, Σουδάν).

Ο Σ — 365. Τὸ μὲν ζη-

Σ τούμενον ἁλωτόν,

ἐκφεύγει δὲ τὰ μελούμενον. — 366. ΙΕ-

ΡΩΝ (Ἰσός, Ἐγώ, Ρύπος, Ὄρα, Νά-

μα). — 367. Φῶς τὸ χέρι, φῶς τὸ πόδι -

κι' ὅλα γύρω σου εἶναι φῶς. — 368. Φι-

λεῖ ταῖς Μούσαις Ἡὼς (φῆ, λυτ' ἐς

μου, σὲ σὺ ὥς). — 369. Le temps per-

du ne se retrouve jamais. (Ἡ ἀνά-

γνωσις κατὰ στήλας ἐκ τῶν κάτω καὶ

ἄνω ἐναλλάξ). — 370-372. 1. Πειραιωτά-

κι (pire, et, haut, las, qui ?) — 2. Γαρ-

δένια (garder, ni, à). — 3. Κάποιος (cas,

pie, os).

ΤΟΜΟΙ

ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

Τῆς **Α' Περιόδου** (1879 - 1893) ἀπὸ
τοὺς ἐκδοθέντας 24 τόμους ὑπάρχουν
ἀκόμη μόνον οἱ ἐξῆς τρεῖς: 7ος, 14ος,
καὶ 18ος. Ἐκαστος τόμος δρχ. 25, τα-
χυδρομικῶς δὲ ἀποστελλόμενος δρχ.
28,50 διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν καὶ δρχ.
40 διὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

Τῆς **Β' Περιόδου** (1894 - 1931), ὑπάρ-
χουν ὅλοι οἱ ἐκδοθέντες τόμοι, 38 ἐν
ὅλῳ. Ἐκ τούτων, οἱ μὲν Τόμοι τῶν ἐ-
τῶν 1894 - 1928 τιμῶνται ἑκαστος ἀρ-
ραφῶς δρχ. 80 καὶ ραμμένους δρχ. 85.
Οἱ δὲ Τόμοι τοῦ 1929, 1930 καὶ 1931
τιμῶνται ἑκαστος ἀρραφῶς δρχ. 110 καὶ
ραμμένους δρχ. 115.

Ταχυδρομικὰ τέλη ἐκάστου τόμου
προσθετέα εἰς τὰς ἄνω τιμὰς: Διὰ τὸ
Ἐσωτερικὸν δρχ. 5 ὁ ἀρραφῶς καὶ δρχ.
15 ὁ ραμμένος, διὰ δὲ τὸ Ἐξωτερικόν
δρχ. 35 εἴτε ἀρραφῶς εἴτε ραμμένος.

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἕως 10 τὸ πολὺ λέξεις μὲ ἄπλο στοι-
χεῖα δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέραν τῶν 10
λέξεων 60 λεπτά ἢ λέξεις μὲ παχέα δὲ στοιχεῖα
δρ. 1 καὶ μὲ κεφαλαία δρ. 1,50. Ὁ χωριστὸς
στίχος δρ. 5. Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ
διπλά. Ἡ προπληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

[ΑΒ'—453]

Ἰδρὺθη Σύλλογος «Βρυκολάκων». Δεχό-
μεθα μέλη. Μεσημερινὴ Ἀστέρη, δέξ-
σαι; Δ/σις: Ι. Παπαδάκη, Ἐκάλην.

ὁ Πρόεδρος: Μπουμποῦλ

[ΑΒ'—454]

Εξακολουθοῦμε ἀνταλλαγῇ Μ. Μυστι-
κῶν καὶ ἀγράφων ἠθοποιῶν. Νὰ περι-
μένουμε; Δ/σις: (ΑΒ'—379).

Λυγαριά, Πασχαλιά

[ΑΒ'—455]

Λυγαριά, στείλε στή (ΑΒ'—313).
Νόρα

[ΑΒ'—456]

Χαραυγή, στὸ τετράδιό σου δὲν ση-
μειώνει Δ/σιν. Μάτα Χάρι

[ΑΒ'—457]

ΤΑ ΑΣΤΡΑ πρωτοπαίοντες στήν κί-
νηση χαίρετον τὰ Διαπλαστούλα.
Πρόεδρος: Πούλια, Ἀντιπρόεδρος: Ἀ-
φροδίτη, Γραμματεὺς: Φωτεινὸ Ἀστέρη,
Ταμίας: Ἀστέρη τῆς Ἑλπίδος, Διαγωνι-
σμῶν: Κομήτης τοῦ Χάλλεϋ, Ξεσπαθώ-
ματος: Διάττων Ἀστέρη. Μέλῃ: Μικρά
Ἄρκτος, Ποσειδών.

[ΑΒ'—458]

Μῦρον τῆς Ἀνδρου, στείλε μου Δ/σιν·
ἔχασα τὴν παλαιάν. Λυγαριά

[ΑΒ'—459]

Ονειροπλέχτρα, μύριες εὐχαρίστησες
γιὰ τίς εὐχολές σου. Νηρεὺς

[ΑΒ'—460]

Νὰ περιμένω ἓνα σας τετραδιάκι, εὐγε-
νικά παιδιά; Νταίξη, Νέλλη, Λυσό-
χαρτο, Ἀγνούλα, Πασχαλιά; Ὁνειροπλέ-
χτρα, «Μακεδονικά» καὶ κάθ' εὐγενική
καρδιά; Δ/σις: (ΑΒ'—418). Βέδας

[ΑΒ'—461]

Ανταλλάσσω τετραδιάκια μὲ ὅλους-εξ.
Δ/σις: Γιούλα Μπούρα, Λάριαν, διὰ:

Μελαγχολικὴ Νεράιδα

[ΑΒ'—462]

Γιούλη Ἀγνή, μπάς καὶ ὀνειρεύσαι ἀ-
κόμη τὴ Ραφάνη; Ἀφοῦ δὲν ξέρουμε
Δ/ση! Στείλε Δ/ση.

Γιόλα - Ὁνειροπλέχτρα

[ΑΒ'—463]

Δὸν Κιχώτη, γιατί δὲν στέλνεις τετρα-
διάκια; Μάθε, ἀγαπητὴ Γιαννάκο (!!!)
ὅτι τὰ διαπλαστούλα εἶναι εὐγενικά καὶ
ἐχί... Ὁνειροπλέχτρα—Γιόλα

[ΑΒ'—464]

Ξαδελφούλα μου Τουλίτσα, γιὰ τὴν γιορ-
τούλα σου μύριες εὐχολές.

Ὀλόχαρη

[ΑΒ'—465]

Διακόπτω προσωρινῶς ἀλληλογραφία
μὲ ὁσους-ὁσες ἀλληλογραφῶ. Λόγος
ἀνώτερος. Κρητικὸ Ἀκρογιάλι

ΟΙ ΑΛΛΑΣΣΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ
συνδρομηταὶ παρακαλοῦνται νὰ δη-
λώνουν ἀμέσως τὴν νέαν των διεύθυν-
σιν εἰς τὸ γραφεῖον μας ἀποστέλλοντας
κὶ δραχμ. 5 διὰ τὴν ἐκτύπωσιν τῆς
νέας ταχυλίας. Ἄλλως δὲν εὐδυνώμεθα
διὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν φυλλαδίων των.